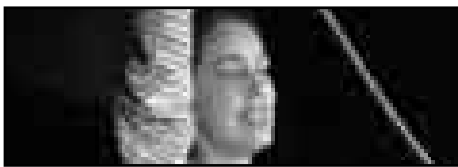

13. KOMNATA

str. 35 - 38

VE VÝTAHU ...

str. 41

VYLETĚLO KOMÍNEM ...

str. 42

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

číslo - 2

neděle - 15. června 2003

[· T R U T N O V ·]

[- DVORANA -]

Jakou knihu byste doporučili svým kamarádům na prázdniny?

Mikulášovy patálie nebo Mikulášovy prázdniny.

Tereza, 12 let

Možná od Stevena Leacoca bych doporučila knížky, protože on je má hodně zábavné. Právě od něj říkám prózu, spolu ještě s jedním kamarádem tady. To si myslím, že by je bavilo.

Vendula, 13 let

Trosečníci od Yvony Březinové. Je to dobrodružná kniha o kamarádech, kteří zažívají strašně moc dobrodružství.

Iva, 11 let

Asi nějakou foglarovku. Dobrodružství v temných uličkách – je to hodně dobrodružné a na léto jako dělané.

Bára, 13 let

Alchymistu (P.Coelho-pozn.red.). Aspoň by ho pochopili. Asi nějakou oddechovou – žádnou těžkou četbu na léto, aby se u toho moc nezapotili.

Lucka, 15 let

Anglicko – česko. Je to dobrý – chvíli v angličtině, pak v češtině, pak zase v angličtině a je to sranda. Dear Vittie se to myslím jmenuje.

Jitka, 15 let

Asi Jednadvacet balónů. Nepamatuju si autora, ale je to dobrý.

Adéla, 12 let

Já čtu rád Harryho Pottera.

Ondra, 11 let

Já určitě knihu Hovno hoří.

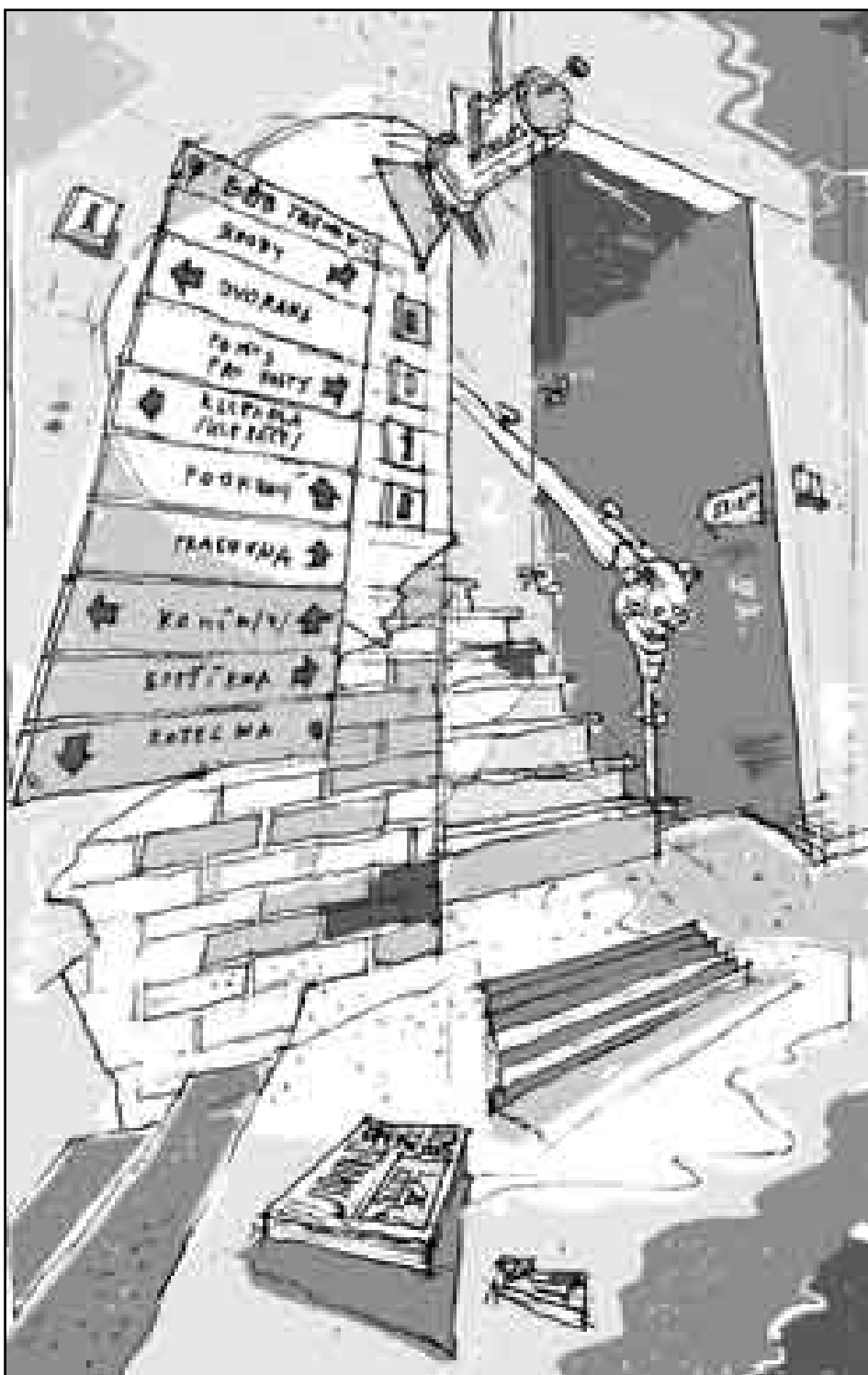
Klára, 14 let

Asi bych doporučila knihu Dívky v sedlech.

Lenka, 13 let

Já mám zkušenosti, že nějaký mladý autor, který ještě není příliš známý, má dobrou knížku, nebo že se mi to dobře čte.

Alice, 13 let

Určitě svoji. Já bych doporučil knihu, kterou má každý rád – co každý rád čte. Nemůžu nikomu doporučit, nemůžu nikomu nic říkat – vždyť každý ví, co rád čte.

Vojta, 14 let

Opilé banány.

Jonáš, 15 let

Charlese Bukowského... nebo ne.

Neznámý hlas, 15 let

Memento je dobrý. Pro pubertáky Mládí v hajzlu.

Pavla, 15 let

Mně se docela líbily příběhy od Fulghuma – Ach jo. A nebo Možná ano, možná ne.

Radúz, v neděli 16 let

Terry Pratchett

Lucka, 15 let

Rychlé šípy. Je to dobrodružné a jsou tam nápady,

když si uděláme nějakou klubovnu a nebo klub. Jsou tam dobré hry, co si můžeme udělat. Záhada hlavolamu.

Jakub, 10 let, Pavel, 10 let

Jako malé se mi líbili Bratří Lví srdce.

Bára, 18 let

Určitě bych jim doporučila něco, co je baví a co se jim doopravdy líbí, protože nemá smysl, když někdo čte to, co se jim nelíbí.

Míša, 13 let

Já bych doporučila knížku Naše tajemství. To je dobrodružná knížka o třech kamarádkách, které mají tajemství v takové katakombě, kde jsou netvoři. A ony mají zachránit svět před těma netvorama.

Míša, 12 let

Nějakou fantasy. Ne sci-fi, ale fantasy.

Honza, 14 let

Nějakou dobrodružnou. Já rád čtu – ani ne dobrodružnou, spíše detektivní, napínavou. Ale třeba některé kamarády by tohle ne bavilo, protože každý čte něco jiného.

Honza, 12

Něco od Yvony Březinové.

Tereza, 12 let

Nějakou málo čtenou knihu poezie. Hodně se čte fantasy a sci-fi, to je hodně populární, ale daleko zajímavější – aspoň teda pro mě – jsou knihy poezie. Třeba od Wolкера nebo Bezruč. A jinak se mi hrozně líbily od pana Suchého povídky. To bylo o lidech různých druhů.

Ondra, 15 let

Každý má jiný vkus. Mně se hrozně líbil Harry Potter

Tereza, 11 let

[-ZASTAVILI JSME NA SCHODECH-]

Tato rubrika nabízí čtenářům minirozhovory se zajímavými lidmi. Všem dotazovaným pokládáme tři stejné otázky:

1. Recitovali jste jako děti?
2. Proč?
3. Kdybyste byli dům, jaký dům byste byli?

Lucie Klárová, studentka katedry výchovné dramatiky DAMU, lektorka dílny pro recitátory IV. kategorie

1. Ano.
2. Bavilo mě to, zajímalo mě to. Nikdo mě většinou nevedl, vedla jsem se sama.
3. Nevím, jaká by byla fasáda, ale určitě vím, že uvnitř by měl být krb a dřevěné schodiště.

Eva Ichová, studentka katedry výchovné dramatiky DAMU (kde je mj. krmena básničkami – pozn. redakce), lektorka dílny pro recitátory IV. kategorie

1. Recitovala jsem jako dítě, ale se souborem a ne jako jednotlivec. Sami doma jsme si hráli s básničkami. Jako jednotlivec jsem zkusila recitovat jednou, ale nedělalo mi to dobře, i když mě ty básničky bavily.

2. Myslím, že to mám od rodiny, tak se mi to nějak stalo. Již maminka přišla s poezií do styku a odmalička nás krmila básničkami, a pak nás přihlásili do dramaťáku a tam nás taky krmili básničkami, takže to bylo snadné.

3. To je naprosto jasný, já bych byla maringotka!

Veronika Lísalová, studentka katedry výchovné dramatiky DAMU, lektorka dílny pro recitátory IV. kategorie

1. Já jsem také recitovala...Puškinův památník, Karlovarská růžička a takové ty akce...

2. ...ale bavilo mě to...[kúbiky i mjač, barabán, mašina....] a také si pamatuji, jak jsem recitovala Kocoura v botách v ruštině, a bylo to na národním kole Puškinova památníku, byli jsme v hotelu Imperiál v Karlových Varech, bylo to naprosto úžasné. Jako dítě jsem to nebrala, že mi ty básničky někdo nutí.

3. Já bych byla dům někde u vody, nějaká chatička!

Zuzana Jirsová, lektorka diskusního klubu pro doprovod sólových recitátorů

1. Ano.
2. Divadlo mi maminka nechtěla dovolit, abych se nezvrhla, tak jsem recitovala.
3. Chalupa Na Rachačkách. Tam jsem strávila dětství.

Miloš Maxa, lektor dětského diskusního klubu, student ateliéru DV DIFA JAMU Brno

1. Ne. Vlastně jednou ano, ale bez vedení.

2. K dramaťáku jsem se dostal až na střední škole. Předtím mě umění nebralo, byl jsem technický typ.

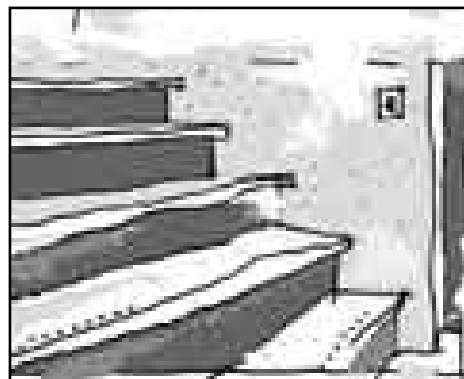
3. Salaš v horách. Ale nechtěl bych tam být sám. Takže jedna z několika salašů v horské osadě.

Tomáš Machek, lektor dětského diskusního klubu, student ateliéru DV DIFA Jamu Brno

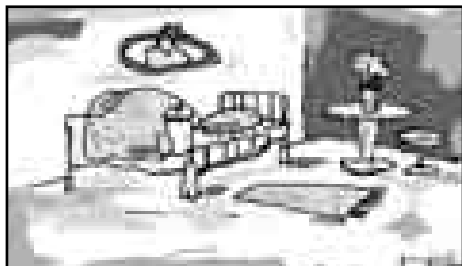
1. Ano. Reprezentoval jsem i na Dětské scéně.

2. Začal jsem, protože se z hochů nikdo nepřihlásil – no a dařilo se mi a mohl jsem se ulívat ze školy.

3. Roubenka Na Dráteníčkách, s vinným sklípkem.

[-POKOJ PRO HOSTY-]

Rozhovor s Emou Zámečnickovou

Těsně po obědě, naplněna řízkem a dávkou poezie recitátorů 3. kategorie, vstoupila do našeho improvizovaného pokoje pro hosty Ema Zámečnicková. Zvolila si židli, pohodlně usedla, pochlubila se kolegům z poroty svým interviewem pro tisk a jala se odpovídat mě všetečné otázky:

Emo, co ti v posledním roce udělalo radost?

Jejda! Tak nejdříve ze soukromí. Asi čtyřikrát jsem sázela salát a vždycky mi ho sežrali slimáci. A pak mi někdo poradil, abych na ně šla s pivem. Udělala jsem takové lapačky a naplnila je pivem.

Takže jsi udělala takovou veřejnou hospodu pro slimáky?

Druhý den ráno jsem přišla a objevila jsem asi 200 malých černých slimáků utopených v pivu, a hlavně - slimáci nesežrali salát! Nezvůli to - šli na pivo a nestihli se najíst. Takže když jsem zjistila, že saláty tam jsou a slimáci jsou utopení, měla jsem strašnou radost (poznámka redakce: pivo bylo značky Rebel a jeho účinky vám Ema podrobně na požádání popíše do všech detailů). A pak růže - loni byla vysázená a nic moc, ale letos se obrazila nádhernýma velkýma růžema. Úplně svítí a je úžasná.

A pracovně?

Asi největší radost jsem měla z představení, které se jmenuje Vzpomínka na dívku ze skla. Je to podle T. Williamse a jako představení se mi moc líbí. Mám z něj radost. Můžu si říct - ano, pod tohle se podepíšu, to mi mluví z duše. Dělo ho takzvané SPD - Studio pro dospělé. Jedeme s tím teď na Wolkerův Prostějov, takže se trochu bojím, jak tam dopadneme, protože je to docela poetické, křehké představení. Ale když jsme to hráli v Kostelci nad Orlicí, a to představení skončilo, tak jsem plakala.

Co tebe přivedlo do křesla porotkyně soutěže dětských recitátorů?

Učím na ZUŠ Na Střežině v Hradci Králové, a to už asi 14 - 15 let. Předtím jsem dlouhé roky vedla různé divadelní soubory, z nichž asi nejvýznamnější byla skupina Divadlo do kapsy. Z nich pak povstala spousta dalších

odnoží - možná tou nejznámější je Divadlo Nejhodnější medvídci. Spousta z nich jsou mí žáci, zejména René Levínský. Ještě donedávna jsem s nimi i občas hrála. Prohodilo se to - napřed jsem sekýrovala já je, a pak oni mě. Teď už to nějak nestíhám... Učím na ZUŠ a mým nejmladším žákům je deset, zatímco nejstarší začne 36 let. Asi nejvíc dělám s mládeží nad 15 let. Myslím, že hodně se nám daří v divadle poezie - docela často jezdíme na Šrámkův Písek. S dětmi taky dělám a většinou jsme vystupovali i na Dětské scéně. Vystudovala jsem DAMU, katedru výchovné dramatiky. Taky dělám semináře pro učitele o dětském přednesu. Moc mě to zajímá. Rok co rok jezdím se svými svěfenci na Wolkerův Prostějov a občas taky na Šrámkův Písek... mám i skupinu dospělých, takže dělám i velká, činoherní představení. A od září bych měla na vedlejší úvazek učit na pardubické konzervatoři operní zpěváky herectví.

Takže jsi osoba velmi pilná a pracovitá. Co tě na táhle práci pořád baví?

Asi setkávání s lidmi, kteří jsou živí a citoví. Setkání s lidmi, kterým opravdu o něco jde. Třeba o děti, o výpověď - nejsou prázdní a stojí mi za to, abych se s nimi zabývala. A zase zpětně - oni mi dodávají energii a všechno mi vracejí.

Bereš tu svou obrovskou energii z nich? Nebo máš ještě jiné, tajné zdroje?

Rodina, děti, zahrádka, vesnička, kde bydlíme. Když vypadnu z práce, mám totální relax a pohodu.

A je něco, co ti ji bere a vysává?

Věci kolem, vztahy na pracovišti... jsem labilní a přecitlivělá, a to mě vždycky totálně vysaje.

Co bys chtěla recitátorům téhle přehlídky vzkázat?

Ať si mluví do výběru textu. Ať si nenechají vnutit něco, co je nezajímá nebo v čem nenajdou svoje téma. A druhá věc: Ať si vždycky text pořádně přečtou a najdou si, o čem je a o čem je pro ně a hlavně - co chtějí prostřednictvím textu říct lidem. Je tu spousta textů, které jdou po povrchu. Recitátoři je říkají, ono to plyne a přitom mi ten člověk nic nefekne. A já vidím, jak se strašně snaží, jsou šikovní a je za nimi spousta práce, jenže nemají základ.

A je něco, co bys chtěla vzkázat těm, kteří s nimi pracují?

Totéž. Ať dají na děti víc, aby do toho mohly taky mluvit, ale ať je zase nenechají úplně samotné a opuštěné. Ať jim do toho mluví, ale nechají děti taky mluvit a dokud společně neprozkoumají text a nezjistí, o čem je, o čem je pro ně a co chtějí skrz něj říct, ať se do téhle práce nepouštějí a hledají texty.

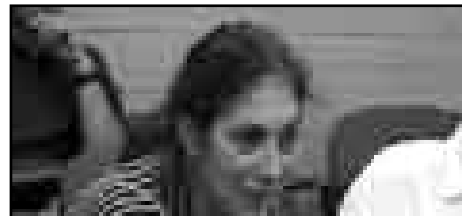
Zapsala pradelna Petra

Rozhovor s Eliškou Herdovou

Eliško, kolikrát jsi již poskytla rozhovor pro Deník Dětské scény?

To si tedy nepamatuji, vzpomínám si, že naposledy to bylo vloni, ale předtím se mnou konal rozhovor Roman Černík, to bylo ještě v Ústí nad Orlicí. Ale již se mě jistě zeptali na všechno!

Myslíš, že se oblast dětského přednesu vyvíjí, jsi schopná tento trend nějak pojmenovat?

Právě dnes jsem o tom s někým hovořila a vyprávěl mi, jak vypadala letos krajská přehlídka v Ústí nad Labem. Měla jsem z toho dojem, že se dětský přednes vrací ve smyčkách, a v tomto případě snad i o desítky let dozadu. Jako by se zdálo, jak ta konzumní společnost nás obklopuje, že smyslem není chtění se s někým podělit a komunikovat s ním, sdílet se, ale že jde o jeden ze způsobů, jak se prezentovat a dosáhnout úspěchu - stejně, jako jít na molo v módní přehlídce nebo na místní soutěž miss nebo tak něco. To samozřejmě neznámená, že to odněkud naráz vybuchlo. My jsme na tento problém také narazili v diskusi s lektorským sborem a shodli jsme se na tom, že ono to tak hnuje, ten neduh a vřed roste a teprve teď je to zřetelnější vidět. Během jiného rozhovoru padla i taková myšlenka, jestli to má smysl pořádat takovou přehlídku, když není vše v pořádku. Já myslím, že to smysl má, protože přece jenom, je tady nějaká možnost se setkat s těmi, kteří nejdou po tom lehkém, laciném a povrchním úspěchu i s těmi druhými a jednak, že tím vzniká možnost obor někam postrkovat a nabízet jiné možnosti přístupu k věci, diskutovat o tom, co je skutečným smyslem přednesu a co není. Tato otázka se nedá úzce vztáhnout jen k přednesu, protože tento problém vyrůstá ze společenského klimatu, který říká, že něco znamená, když jsi v médiích, najednou jsi populární a dosáhneš toho velice rychle. Vše, co je směřováno do vnitřku, to se dnes necení, a v tom spatřuji současné zastavení a snad i retardaci. Teď mne napadají takové zvláštní souvislosti. Když se před lety diskutovalo o angažovanosti dětského přednesu, vidím v tom značnou paralelu s dneškem, jen slovně se poněkud změnil.

Jak s touto situací naložit, jak se zachovat?

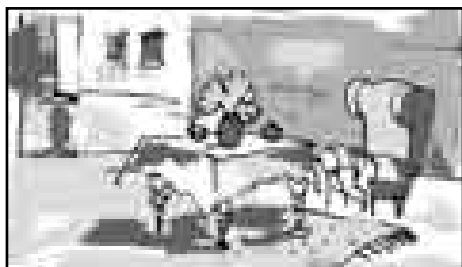
Nezdat to! Jeden z problémů je to, jak se u nás učí čeština. Bohužel se v mnoha našich školách neučí vztahu k literatuře, děti nejsou vedeny k tomu, aby šly po smyslu textu, je to do nekonečna přes kopírák čtení po čárkách, já již si připadám, že toto téma je můj věčný evergreen. Jedna ze základních potíží, proč se dítě nemůže dostat k pochopení textu, k objevování krásy jazyka je i to, že pro mnoho žáků našich škol bohužel znamená recitovat báseň - naučit se ji nazpaměť. Je třeba se zamyslet, jak se tato problematika učí na vysokých školách, ale podle toho jaké jsou dosud výstupy, se zdá, že budoucí učitelé se neučí dobře, jak se má jazyk učit.

Kdybys měla pojmenovat a popsat největšího strašáka a dobrou vilu dětského přednesu, jakou podobu bys jim dala?

Tak tedy strašák by se jmenoval Efektivní Vnějšák a měl by na sobě navěšena všechna ilustrativní gesta, zlostně by dupal nožkou a výhrůžně by ukazoval ukazovákem. Pokud by mluvil, tak by u toho ještě maloval a dělal by „vééééélikýýýý a hróóóóóznýýýý“, nebo by byl hodný a říkal by: „...to je krááááááááá.“ Tenhle Efektivní Vnějšák je celý zelený, má žluté svítivé vlasy a elektrické oči. A dobrá víla? Ta by se jmenovala Duše, za svobodna Otevřená, provdaná Pokorná-Citlivá. Ta si může na sebe vzít cokoliv, té sluší všechno.

kotelník Zdeněk

[- SALON -]

Diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kategorie aneb Nutnost pokorného čtení

Práce tohoto debatního fóra byla tentokrát ovlivněna tím, že velká část seminaristů neslyšela vystoupení sólistů III. kategorie, jelikož byla na dopoledním bloku kolektivních vystoupení. Z. Jirsová proto pohotově změnila svůj plán a pustila se na cestu dramaturgickou. Debatéři se rozdělili do tří skupin, byly jim přiděleny texty sólistů III. kategorie a měli čas na rozmyšlenou o tom, které texty mohou recitátorům pomoci (či „uškodit“) už svou povahou. Nakonec se rozběhla velice zajímavá debata.

Několikrát seminaristé vzpomenuli případy, kdy se recitátor opravdu **potkal s textem**. Charakter recitátora odpovídal vyznění textu natolik, že přednes působil přirozeně a všechno sedělo dohromady. Jako příklady z třetí kategorie byl vzpomenu text F. Nepila Strašpytylek či text J. Hiršala a B. Grögerové Logický text molekulární. U druhého zmíněného textu však bylo připomenuto, že se jedná právě o vzácný případ, kdy mnohem jinému recitátorovi by se interpretace textu podařit nemusela. Nejde jen o přirozený naturel přednášeče, ale i o jeho schopnosti, dovednosti, úroveň vybavenosti.

Jiným případem je volba náročných, filosofických textů. Ty si vybírají právě starší děti. Zajímají je, fascinují a přitahují, recitátoři tuší, že za textem je něco víc, ale ještě na pravý význam nedosáhnou svými zkušenostmi. To je případ Javorového motýla L. Eisenschimlové či Modré pohádky I. Ziedonise. Pak se může stát, že text napsaný na papíře může sdělit více než momentální výkon recitátora.

V tomto případě se auditorium rozdělilo na dva tábory – obec rodičovskou a učitelkou. Rodiče hájili názor, zda nechceme po dětech příliš. Ony přece recitují text, který vybrala paní učitelka, většinou ani nevědí proč a chtějí ho jen odříkat co nejlépe. Nevybírají si ho, a proto ani nepřemýšlejí, o čem to je. Učitelé zastávali názor, že dítě se přece musí podílet na hledání textu. Nejde přece o to, aby děti vyhrávaly soutěže, ale aby rostly ve vnitřně bohaté osobnosti. Rodiče namítali, že se texty tolik opakují, že přece není možné, aby děti četly stále stejné knihy... To učitelům se texty líbí a dětem je pak nosí. Vychovávají je tak k svému obrazu a podle svého vkusu. Učitelé vyslovili protinázor, že kantor je už z povahy své práce povinen děti kultivovat – ale ne k svému obrazu. Má nabízet to, co dětem pomáhá rozvíjet se, hledat v tématech, která děti chtějí a po nichž volají. Výběr textu pro přednes má vzniknout z dialogu mezi žákem a učitelem. Tři čtvrtiny práce je většinou hledání textu – nošení textů do školy, jejichž čtení a vyhazování, odkládání. Někdy dítě přinese text, který by mu učitel nikdy nedal. Pro dítě je však z nějakého důvodu

důležitý a je třeba se mu věnovat, odložit jej nelze. Pak ale je třeba volit, zda pro recitační přehlídku nenajít text jiný – kvalitnější z literární stránky, a nebo naopak myšlenkově jednodušší. Jde o společné hledání a poznávání. Učitel, který připravuje dítě, musí recitátora dobře znát, vycházet z jeho osobnosti. Náhodně volit nelze.

Na tomto místě si dovoluji svoji poznámku. Na delší debatu čas nebyl, ale mně to straší v hlavě. Existují oba přístupy. Známe učitele, kteří přidělují recitátorům texty jak na běžícím pásu, aby měli bod navíc v ředitelském hodnocení, a znám i ty, kteří dlouho s dítětem hledají. A znám i rodiče, kteří skrze své dítě chtějí prezentovat sebe. Nejde o soud, jen o různé cesty. Přejme si, aby citlivých učitelů a rodičů bylo stále více, protože všichni máme stejný cíl: vychovat ze svěřených dětí přemýšlivé osobnosti. Při debatě doprovodů recitátorů II. a IV. kategorie se sešli ti učitelé a rodiče, kterým to jedno není. To mě hodně potěšilo.

Poslední část rozhovoru se týkala smyslu textu I. Wernische Vyvrcholení žádostných slastí. Jak je to s významem textu? O čem je? Kdo je saldokontista? Proč se přítel za „krádež“ sbírky veršů nezlobí? Že je to o položkách má dáti-dal? Protože tento text vzbuzoval mnohé otázky, byla připomenuta práce dramaturgická – chvíle pokorného čtení. Z dialogu mezi významem textu, který zamýšlel autor, a významem téhož textu, který je důležitý pro mne, totiž teprve vzniká skutečná interpretace. To byla pořádná tečka za dramaturgickou debatou. Nezdá se vám?

Zapsala žehlička Iva

Diskuse lektorského sboru s recitátory III. kategorie

Veřejná diskuse lektorů s recitátory 3. kategorie se odehrávala na stejném principu, jako ta včerejší. Dokonce i složení lektorských dvojic zůstalo stejné, jen proti nim zasedly nové tváře, jejichž výkony jsme celé dopoledne mohli sledovat. Nutno dodat, že druhý den recitační soutěže přinesl dalších téměř 25 výkonů, mezi nimiž byly některé velmi osobité, zajímavé a propracované, některé pak lehce povrchní či poznamenané nervozitou interpretů. I dnes byla na jejich tvářích vidět únava a lehká obava z toho, co jim „ti odborníci“ poví.

„Ti odborníci“ začali ve všech třech kroužcích stejnými uklidňovacími formullemi a výzvami ke vzájemné diskusi. Ta pak někde plynula snáze, někde lehce drhla o práh ostychu či obav, ne však neporozumění si či neochoty se poslouchat. Lektory hodně chválili, být jen málokdy se vyhnuli „jednomu či dvěma malým ale“. Většinou se týkala:

- vztahu mezi recitátorem, jím zvoleným textem a posluchačem („Jste prostředníkem a vaše svoboda je ve způsobu sdělení toho, proč a čím se vám text zalíbil tak, že nám jej nyní říkáte!“)

- výběru textu (ne vždy zdánlivě hravý text opravdu vybízí recitátora ke hře)

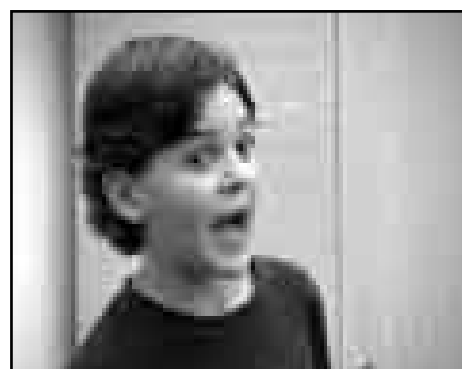
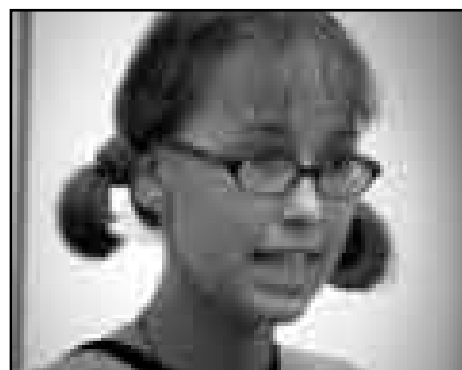
- schopnosti vést myšlenku, být partnerem s textem, umět ho povýšit o svůj vlastní vztah k němu

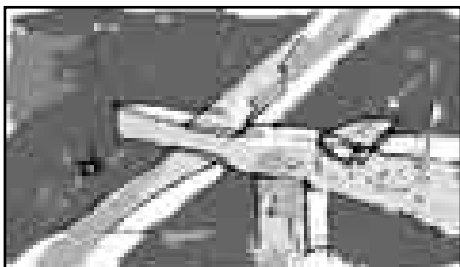
- práce s tempem, pauzou, výslovností, překvapením.

Zdálo se, že si všichni docela dobře rozuměli. A tak snad příští rok ubude textů vybraných paní učitelkou bez spolupráce s dětmi a přibude zkušenějších, poučenějších a osobitějších recitátorů. Už se moc těším!

Zapsala pradlena Petra

[- VE VÝTAHU -]

[-NA PŮDĚ ZA TRÁMEM-]**Dílna pro recitátory IV. kategorie**

Marně jsem čekal, a to přesně ve stanovený čas, na recitátory IV. kategorie v jejich místnosti v Lesnické škole. Po deseti minutách jsem dospěl k přesvědčení, že moje úvaha o standardním začátku zde a případném přesunu jinam, asi nebude to pravé ořečové. Vydal jsem se tedy hledat tuto skupinu a našel jsem ji (jsa veden neomylným instinktem a zkušeností z loňského roku) v parku za tělocvičnou. Pravda je, že jsem s přivítáním nijak nepočítal, myslím jsem si, že usednu nenápadně někde stranou a budu pozorovat dění za bukem nebo jiným listnáčem, ale to, co se stalo, mne poněkud konsternovalo. Přecházel jsem právě vydlážděný prostor (cca 8 x 8 m), když tu na mne ze všech stran začali křičet: „Nešlapejte nám v těch záhoncích!“, a někdo jiný „Tam ne, tam je bazén, dnes jsem do něj nalila novou várku chlórů!“ Popošel jsem tedy, vyklepáváje si vodu z bot, a bylo to tu nanovo. „To je náš obyvák, přezuňte se.....!“ Nedivte se, právě jsem totiž procházel imaginárním domem, který byl vystavěn někdy včera, a ve kterém se všichni přítomní (až na mne) pohybovali s nenucenou samozřejmostí.

Lektorky této dílny (Lucie Klárová, Veronika Lísalová a Eva Ichová) se totiž nechaly inspirovat letošním rámcem Deníku Dětské scény (pozn. redakce: To svědčí již předem o jejich výborné komunikativnosti!) a práci prvních dvou dnů daly téma „dům“. Právě ve chvíli mého příchodu se připravoval velký živý obraz, který vytvářelo všech přibližně 25 recitátorů IV. kategorie. Každý měl své místo ve společném příbytku, a jelikož byl přítomen i náš fotograf, můžete tuto scénu shlédnout také. Alespoň vidíte, v jaké pohodě a atmosféře se sžívali a žili nejstarší účastníci letošní recitační přehlídky.

Všem obyvatelům domu IV. kategorie: „Žádný dům není tak malý, aby nepojal mnoho přátel.“ (Seneca)

Pochopil jsem, že byla završena jistá část práce z minulého dne, a tak nebylo divu, že

se přítomní potřebovali poněkud odreagovat. A jak je na našich „dramatáckých“ půdách zvykem, začali hrou na babu, jak jinak – domečkovou! Následovala další rozhybávací a uvolňovací cvičení, která skončila právě v okamžiku, kdy byli všichni rozděleni do čtyřčlenných skupin. Každá čtveřice měla vymyslet a sepsat na papír všechna přísloví, rčení a ustálené výroky, které nějakým způsobem souvisejí s domem. A všichni se činili: všude dobře, doma nejlíp – host do domu, bůh do domu – můj dům, můj hrad – lepší vrabec v hrsti, nežli holub na střeše – co je v domě, není pro mě – co je doma, to se počítá – doma je doma – co se doma uvaří, to se tam taky sní – vyhodíš ho dveřmi, přijde oknem – postavili si na stará kolena nový dům – postav dům, zasad' strom a zplod' syna – úsměv, okno do duše – spadne-li ti obraz ze stěny, je smrt v domě – jak si usteleš, tak si lehneš atd. Každá skupina dostala úkol vybrat si jeden z výroků a během 10-ti minut si připravit etudu, která by rčení demonstrovala, nebo v lepším případě byla jeho metaforickým vyjádřením. Již i červotoč z půdních trámů se může dovtipit, jak celá činnost mohla pokračovat, a proto v tomto okamžiku přeruším prostý popis činnosti, které všichni bez problémů zvládali, a nechám promluvit ty, které program připravily. Letošní lektorky mně po skončení práce s dětmi vyprávěly, co měly na srdci, a jelikož jsem měl náhodou puštěný diktafon, mohou vyprávět i Vám: (Lucka, Veronika a Eva v neurčeném pořadí)

Po úvodní seznamovací fázi jsme pracovali především s prostorem, využili jsme toho, že můžeme být venku. Včera jsme společně vytvářeli dům, měli jsme tam zahradu a obrovskou lednici, koupelnu – všechno, co kdo chtěl mít doma. Také jsme pracovali s klíčem od domu, v této fázi práce vznikaly jak konkrétní, tak abstraktní obrazy, otvírali jsme den. V dalším bloku jsme se pokusili zkombinovat dům, který jsme postavili i charakteru vzniklé v improvizacích a v práci s klíčem. V našem domě dále vznikaly i živé obrazy, které se musely uvnitř zabydlet, a z nich opět vznikaly improvizované příběhy.

Děti byly velmi nápadité, a to i v abstraktní rovině, všichni byli skvělí a úplně úžasní. Člověk odtud odjíždí a má pocit, že je naplněn, ne vyčerpaný. Zítřka skupinu čekají jejich vystoupení a budeme se je snažit naladit především hlasově. Jsme přesvědčeni, že asi tím největším cílem je, aby to zde nebyla jen ta strašná soutěž s neznámými obličejí. Díky dílnám velmi dobře funguje, že členové kategorie jsou pohromadě, poznají se, skamarádí a jistě se jim bude recitovat daleko lépe. To se nám velmi líbí již od loňska, že si děti vytvoří úžasnou atmosféru, jde to z nich, přechází to na nás, libujeme si v tom a bude nám líto, že už je zase konec. Také je velmi dobré, jak se sejdou všechny kategorie na společenském večeru, protože si chodí navzájem na svá vystoupení, mladší pozorují starší a podobně.

kotelník Zdeněk

[-V KUCHYNI U DŘEZU-]

Všem vedoucím recitačních souborů, které vystupovaly v sobotu 14.6., jsme položili jednu stejnou otázku:

Co rozhodlo o výběru tématu a předlohy vašeho představení?

Zde jsou jejich odpovědi.

Libuše Hanibalová, vedoucí souboru Kvinteto při ZUŠ Mladá Boleslav

Původně jsme s celým souborem pracovali na osmi židovských legendách. Jako oddych jsem s částí souboru začala pracovat s limericky. Hráli jsme si se slovy, vymýšleli jsme. Najednou toho bylo víc a víc, začalo je to bavit, až se to navršilo a vzniklo z toho zajímavé dílko. Židovské legendy zůstaly dodnes nedokončeny.

Iva Doudová, vedoucí souboru střelky z Českého Těšína

Rozhodující byl věk dětí. Věděla jsem, že je budu učit a že je neznám, proto to musím zkusit s etudami. Podle toho pak poznám, jestli mám jít dál a nebo ne. Děti došly ještě dál, než jsem myslela. Texty, které jsem zvolila, jsou opravdu procvičovací. Myslím ale, že dobrý úmysl převýšil i tuhle nedokonalost.

Ivona Čermáková, vedoucí souboru Děláme na tom při ZUŠ Nové Město na Moravě

Výběr předlohy vychází z věku dětí, které se taky teď zrovna bouří proti konvencím podobně, jako to dělali ve své době autoři experimentální poezie. Chtěla jsem jim nabídnout takovou možnost.

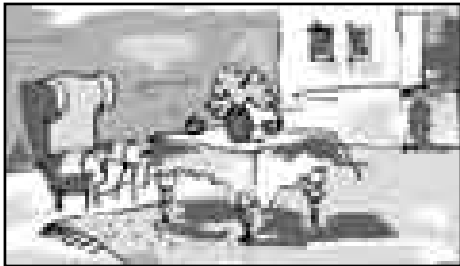
Dalším důležitým motivem bylo, že jsme chtěli zkusit netypickou cestu pro divadlo poezie. To většinou pracuje formou vymyšleného příběhu, do kterého se dosadí básničky. My jsme na tenhle příběh rezignovali a snažili se prezentovat básničky samy o sobě. Forma je tím pádem jakýmsi listováním v knize bez pevného pořadí básní, kde chybí určitý tvar celku. Navíc pracujeme pořád s různými texty. Myslím, že se společně snažíme o jakési otevírání obzorů nejen svých, ale i posluchačů. Díky téhle práci jsme si uvědomili, jak je těžké udělat z experimentální poezie divadelní tvar, který by byl sdílitelný divákovi. Ale Děláme na tom!

A dalším z důvodů výběru téhle látky je to, že mně osobně se prostě líbí, což si myslím, že je velice důležitým kritériem při práci.

Irena Procházková, vedoucí recitačního souboru Gymnázia Kroměříž

Nadchlo je představení maturantů (také Jandl, ale jiné texty) a zrovna jsme nic neměli, a tak si nakonec chtěli také zkusit Jandlov texty. Původní pásmo bylo hravější, dominovali v něm kluci a teď je to tak, že textu mají všichni stejně. Teď mají texty, se kterými se ztotožňují, které za ně vypovídají.

[- SALON -]

Salon divadel

V sobotu večer se poprvé na letošním ročníku Dětské scény sešli v našem **divadelním salonku** v sále Městského úřadu seminariisté s vedoucími souborů a odbornými lektory. Předmětem jejich kultivované salonní debaty byla vystoupení divadelních, či spíše recitačních souborů. Diskuse vycházela z osvědčeného loňského modelu, který na začátku představila předsedkyně poroty Jiřina Lhotská: u každého představení nejprve dostala slovo vedoucí souboru, pak seminář, jehož úkolem bylo podrobit toto představení detailnímu rozboru, poté zástupce lektorského sboru a nakonec kdokoliv, kdo se přihlásil do diskuse.

Ta probíhala v příjemném a věcném duchu, byť poněkud přetáhla čas jí vyhrazený. A pokud jste tam nebyli, dovolte, abychom vám z ní nyní zprostředkovali několik postřehů:

Kvinteto, ZUŠ Mladá Boleslav – Setkáni

Vedoucí souboru Libuše Hanibalová: s touto skupinou pracuji souběžně poslední dva roky na tématu židovských pověstí, a tak cítili potřebu odlehčení a hraní si. Nejprve psali vlastní limericky, pak objevili Weinbergerovy knihy ve výprodeji, postupně jednotlivé básně tvarovali a čistili bez záměru vytvořit z nich celek. Jedním z původních nápadů bylo pracovat s motivem smetiště rekvizit. Děti jsou ze 7. – 9. třídy ZŠ, čili 5. – 6. ročníku ZUŠ.

Seminář: představení se nám líbilo, mělo spád, dynamiku, kvalitní mluvní stránku. Z dětí byla vidět chuť ke hraní. Ocenili jsme práci s rekvizitou a barevné ponožky. Otázkou pro nás je, proč chlapec u klavíru nevstupuje s hrajícími dívkami do nějakého divadelního vztahu.

Lektoři: také měli pocit svěžího, příjemného až přítulného představení. Ocenili kultivovaný projev dívek i jejich vlastní vklad do hry. Jako problém vidí temporytmus zejména dopoledního představení, ne vždy zcela účelné použití rekvizit, nahodilost v řazení jednotlivých sekvencí, přesnost načasování a gradace. Otázkou je také funkčnost kostýmových prvků, které vyvolávají představením nenaplněná očekávání, a věková přiměřenost textů.

Diskuse: - propojení jednotlivých částí je otázkou principu, kterým nemůže být pouhá animace předmětů. Tímto rámcem vše posouvajícím a určujícím by mohl být např. chlapec – klavírista. Animace předmětů by měla vycházet ze vztahů a situací.

- na to, že se jedná o recitační vystoupení, byla na něm vidět příliš malá práce s jazykovými výrazovými prostředky, jako je pauza či temporytmus

- sama vedoucí byla dnes překvapena, že ji nenapadlo zapojit chlapce do hry

- je tam naznačený princip klauniády, ale nepracuje se s ním

- problém více konců

- místy je práce s předměty pouze

ilustrativní a nabízí více možností
Salonní resumé: Přítulné představení

Střelky Český Těšín – Brzy jazyk ohýbati

Vedoucí souboru Iva Doudová: jsou to opravdu „střelené střelky“ – děti ze 2. třídy ZŠ, které spolu pracují od října a mají neuvěřitelnou spoustu energie. Text (etudy z Dismanova Receptáře) jsem vybrala ještě před setkáním s nimi a na něm se mi potvrdilo, že je bude zajímat. Nejradyji dělají draka a vlak. Chtěla bych poděkovat odpolednímu publiku, které prokázalo, jak může fungovat sepětí jeviště s hledištěm.

Seminář: i toto představení se nám líbilo. Je na něm vidět systematická práce, spontánní dětská hra, jejich smysl pro humor. Oceňujeme dobrou výslovnost a hlasovou práci dětí. Pouze při nástupech sborů se nám zdálo, že jsou málo jednotné.

Lektoři: jedná se o úctyhodný výkon vzhledem k věku dětí. Obdivuhodné je např. zorganizování takto nezorganizovatelných kluků a jejich spontánnost. Otázkou je výběr textů, které jsou velmi rozdílné, možná poněkud samoúčelný úvod, kostýmy, které mohly pomoci inscenačnímu záměru.

Diskuse: - texty jsou vybrány z Receptáře a nejsou uceleným pásmem, což způsobuje jejich nejednotnost

- bavila mě hra a štengrování se kluků a holek

- bylo tam velké množství dětem blízkých motivů. Ocenitelná je jejich disciplína, práce s gestem i vystavění tématu skrz mizanscenu.

- cítila jsem z představení pevnou ruku, ale zároveň svobodu dětí

- možná tady vzniká další kritérium hodnocení divadelního představení – jeho schopnost komunikovat s divákem

- zajímá mě, jak vzniká „choreografie“ představení? Odpověď vedoucí: absolvovala jsem baletní přípravu a ve své práci se zaměřuju hlavně na slovo a pohyb.

Salonní resumé: Zorganizovat lze i nezorganizovatelné.

Děláme na tom, ZUŠ J.Štursy Nové Město na Moravě – Experiment!

Vedoucí Ivona Čermáková: jedná se o holky z 1. ročníku 2. cyklu ZUŠ, které spolu částečně pracují od loňska. Moje vystupování není záměr, ale z nouze čtnost – vypadla nám jedna dívka a už jsme nechtěly zapojovat nikoho, kdo neprošel celou prací. Představení vychází z dlouhodobého zájmu o experimentální poezii jako formu vzpoury proti konvencím. Je to neanarchistická forma vzpoury. Každé z nás se líbilo něco jiného a podle toho jsme si vybíraly texty. Nejedná se o představení s příběhem, ale spíše o jakési listování knihou.

Seminář: líbil se nám rytmus úvodu, který pak ale upadal a negradoval. Ne zcela čistý byl hlasový

projev a výslovnost. Máme spoustu otázek, ale málo odpovědí.

Lektoři: Byl to zajímavý způsob práce s poezií, v němž jsme dodatečně hledali propojení – jakýsi „oslí můstek“ s nadbytečným cvičením okolo. Výběr textů byl hodně subjektivní a mnohde chybělo vypointování a hlubší propracování textů, které zůstaly často na povrchu. Refrén slova „experiment“ někdy rušil zažívání předchozího textu. Prospěl by zásah vedoucího zvenčí – a to pro nastolení řádu, vygradování a vyvážení textů a odstranění „bloudění“ po jevišti.

Diskuse: vedoucí – pohyb byl dán individuálními přístupy ke knize

- velký počet dívek umožňuje vypojení vedoucí z představení

- vedoucí byla poznat díky sebejistějšímu projevu na jevišti, který chyběl dívkám

- jedná se o velmi zajímavý výběr materiálu. Experimentální poezie má jistá formální kritéria a používá velmi vypracovaný vizuální princip, což nabízí otázku, je-li možné jej ještě jevištní podobou někam posunout?

- je nutné ocenit pokus nejit přes příběh a vztahy, ale bylo by zapotřebí jít ještě dál, protože jinak vzniká určitý stereotyp – viz práce se slovem „experiment“

- tyto texty mohou být skvělým zdrojem pro práci v souboru, problém nastává v momentě jejich posouvání k jevištnímu tvaru

Salonní resumé: Žádné experimenty s experimenty!

Recitační soubor Gymnázia Kroměříž – Mletpantem

Vedoucí Irena Procházková: učím na gymnáziu češtinu a dějepis. Toto jsou žáci 7. – 9. ročníku, kteří navštěvují dramatak. S ním děláme pravidelně vánoční program, pak vystoupení do soutěží, sólové recitační výstupy a na konci roku akademii. Před 2 lety jsme u nás slavili Rok Rakouska a já znala „hravého Rakušáka“ Jandla, kterého jsem přinesla tehdejší skupině. Z hravých textů vzniklo postupně pásmo, které převzali mladší žáci. Řešili jsme problém jeho propojení a od okresní přehlídky jsme celé pásmo totálně změnili do téhle podoby.

Seminář: moc příjemný byl nástup, kdy jsme měli obrovskou chuť se připojit. Proto jsme pak byli lehce zklamáni další částí. Ne všem textům jsme rozuměli, což je u Jandla problém. Některým z nás připadalo pásmo docela dlouhé. Otázkou je důvod zařazení písně. Možná bylo záměrem postavit proti sobě experiment a klasiku.

Lektoři: Ocenili dobrou práci s textem, většinou vygradované, vypointované a rytmicky dobře vybudované výstupy. Velmi originální byl začátek. Cítili jsme z dětí propojení, souznění, vzájemné napojení a respektování se. Problémem je předešlím píseň a občasná prvky stereotypu.

Diskuse: - oceňuji snahu o sdělení. Bylo vidět zřejmě záměrné rozdělení textů podle typů dětí. Otázkou je skutečně problém principu hudební složky – proč tam je?

- opatrněji by se mělo pracovat se sborem, který místy setřel sólistu

- možná byl trochu chaos v použitých prostředcích

- chybělo mi uzavření rámce, který začal mezi námi v publiku, ale neskončil tam

- hlas z ciziny: začátek byl naprosto excelentní a přestože neumím ani slovo česky, rozuměl jsem tomu. Je důležité soustředit se v divadle na komunikaci s diváky prostřednictvím neverbálních prvků.

Salonní resumé: Sláva hravým Rakušákům!

Další diskusní salón je otevřen i pro vás, přátelé! Na shledanou v neděli!

Zapsala pradlena Petra

CO SE ŠUŠKÁ VE PSÍ BOUDĚ

Leni) (PROTOŽE NÁS TO BAVÍ) (**pro lidi**) (podle knížky

DOHRÁLI JSME
Uherské Hradiště

11:15 a 16:15

KINO

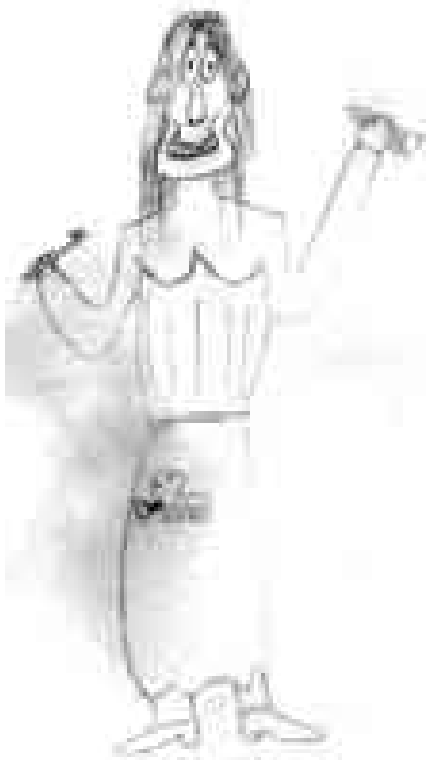
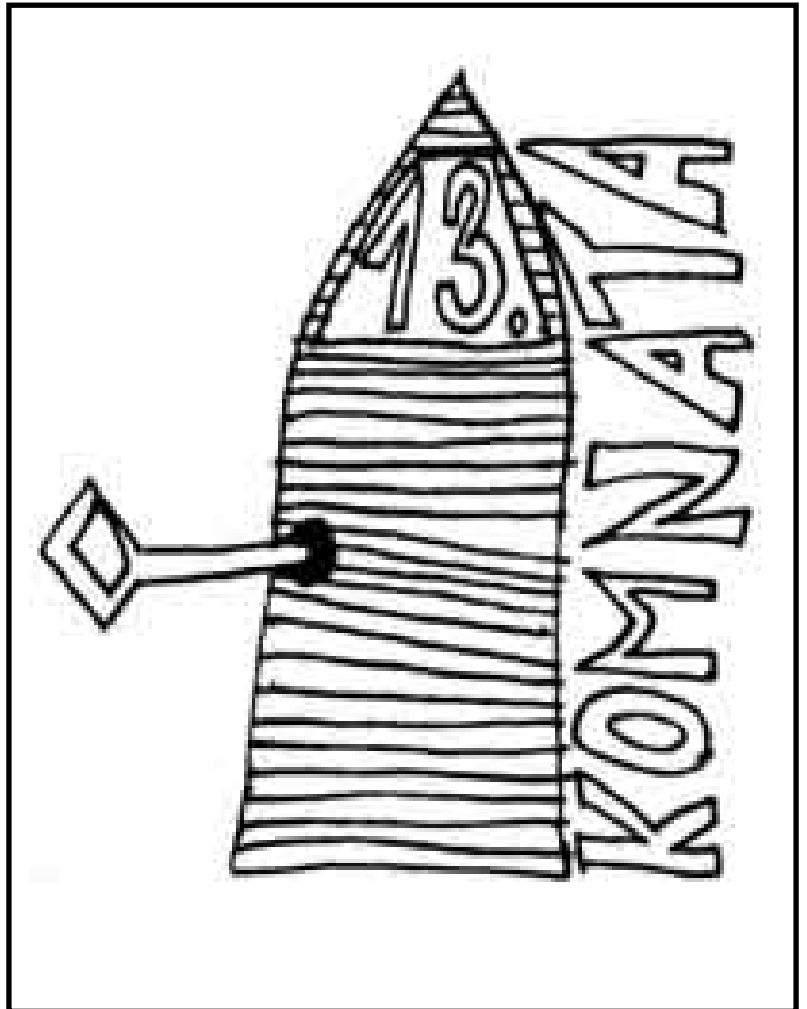
*To se neda' popsat,
to se musi' VIDĚT!
LDO-MOST*

Jedlík

Když jsem jela na hory,
Snědla jsem tři brambory.
Snědla jsem si mrkev
A velikou tykev.
Koupila jsem čokoládu
a lentilky pro parádu.
Každý mě chce pochválit,
Že jsem jedlík jak má být.

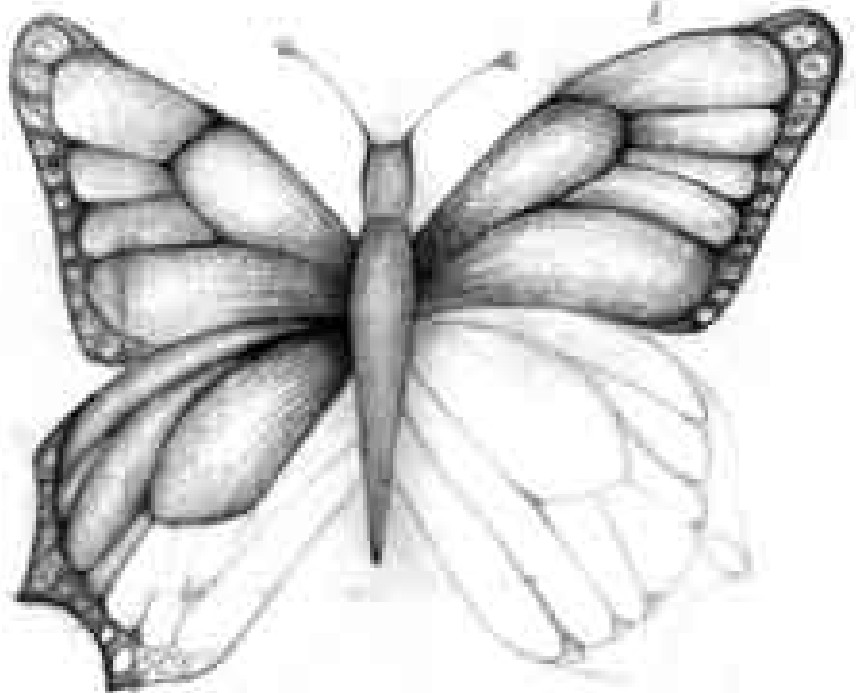
Andrea Bukvová

11 let

Tak to je ona! Bulánek! Vůbec nevím, co bych o ní napsal, protože je to taková slušná a spořádaná dívka a já nemám to srdce o ní něco vymyslet. Ale počkat! Jednu chybu má! Všude chodí pozdě, hahahá!!! Ale to je asi všechno. Tak to je Bulánek. Snad jí naštve aspoň můj obrázek!

Otoman

BABIČČIN GULÁŠ

STRDÍ!!!

To nám ta babička zavařila! Copak asi tak může být takové strdí?

Podle členů souboru Děláme na tom je strdí:

-druh ryby

-obrovská lochneská příšera, která vypadá jako velikánské S a pořád dělá str, str, str....., jenže to není pod vodou slyšet

-nepříjemný pocit, který je, když někdo drápe nehtem o dlaždičky

-zkomoleně řečeno: STROM BDÍ

-opuštěný hnízdo

Podle anonymů z Kroměříže je to:

-ňáký křoví

-???, ale vymyslel to Praotec Čech: To je ta země zaslíbená, strdím oplývající.

-starý výraz, který používali naše babičky a dědečkové, když chtěli decentně pojmenovat jídlo, které jim moc nelahodilo

-ňáký rostlinstvo – jako medem a strdím, takže je tam hodně zeleně

Podle souboru Kvinteto z Mladé Boleslavi:

-fousy, jak nemáš voholený fousy, že to jako škrábe

-ňáká tráva taková

-ňáká plodina

-trn, který se stydí

-zvěřina nebo ňáký zvíře

-zvěřina? To mi ňák nesedí.

-něco dobrého, něco jako s medem

-Praotec Čech jde na horu Říp a tam si zapálí strdí..... A bafá!

Podle Vojty (recituje ve IV. kategorii):

-něco jako ježek, něco pichlavého

-ježek, který je takový velký, nabubřelý, pyšný a dupe si tak

-ale je milosrdný, nikomu neublíží

Podle Radúze (recituje ve stejné kategorii jako Vojta):

-určitě něco s lesem, třeba ňáká zvláštnost na stromu

Tak konec napětí.Strdí je ňáká dobrota, STRDÍ JE TOTIŽ MED!

To je, co? Nevadí, teď už to víte. Ale ještě nejste nejchytřejší. Víte, co je to ŠALŠE ?

Pište, pište, pište. Těšíme se. Moc!

KUBA, KTERÉMU JE 9 LET, ALE V ČERVENCI MU BUDE 10, nám řekl, že se mu nejvíc líbily ty malé děti (to jako Střelky a jejich Brzy jazyk ohýbati). Prý mu bylo líto draka, když uměl. On taky chodí do dramaťáku, už dva roky, takže to zná. Chtěl by být herec, ale hrál by jen veselý role. V Trutnově zarecitoval básničku a prý se mu povedla! Tak to je dobře, ne?

SLYŠENO MYŠÍ DÍROU

REKLAMA!

Zakládáme novou rubriku!

Jmenuje se SLYŠENO MYŠÍ DÍROU a bude celá na vás!

Zeptejte se koho chcete a na co chcete!

Svých lektorů, porotců, redaktorů.....

Otázky vhodte do barevných schráněk nebo vstřete přímo do rukou Otomana a Bulánka.

Těšíme se na vaši zvědavost!!!!!!

OPĚT V ZAHRADĚ

Dnes v 9:00 se sálem auly Střední lesnické školy v Trutnově ponese hlas recitátorů čtvrté kategorie. Možná jste stejně zvědaví jako my a zajímá vás, proč si tenhle kluk nebo tahle slečna vybral/a zrovna tenhle text. Ulehčili jsme vám přemýšlení, protože alespoň u dvou obětí naší redakční zvědavosti se to dozvíte! Chytili jsme do svých sítí Vojtu a Radúze a tady to máte černé na bílém...

VOJTA (15 let): Jiří WOLKER – Hřbitov

Tak, Vojto, proč zrovna hřbitov?

Já jsem nevybíral podle názvu. Člověk nemůže vybírat podle toho, jak se báseň jmenuje.

A co tě přesvědčilo, že tahle báseň je ta pravá?

Člověk se v tomhle věku cítí taky ňák opuštěnej, že ho nikdo nechápe. Vybral jsem si ji hlavně proto, že jsem to pochopil a že mám Wolkeru rád.

Byla to jednoznačná volba?

Já jsem dřív dělal Baudelairea, se kterým jsem postupoval. A pak, když už nešlo říkat jenom Baudelairea, tak potom nastoupil Wolker. Bylo to ale těžký vybrat, protože jsem tam měl i Skácela nebo překlady francouzské poezie od Čapka.

A ty máš nějaký zvláštní vztah k francouzské moderní poezii?

Já se nevyhraňuju na jeden druh.Člověk je rozmanitý. Nemá se udržovat v jednom směru.

Vojta už na otázku, co by nám řekl na závěr, nechtěl nic říct, ale nakonec sám od sebe spustil. A zní to vážně krásně, tak poslouchejte:

Jsou tu lidi. Je tu každý...Tohle určitě není o soutěži, ale o setkání. Aby se překonaly překážky mezi lidma, protože jich je už tak hodně.

Na důkaz svých slov vám Vojta posílá tohle sluníčko. Tak ho v sobě neztrat'te, aby ho nemaloval zbytečně.

RADÚZ (právě dnes je mu 16 let!!!): Jan NERUDA – Tři králové

Jak jsi se setkal ty se svým textem?

Jednou jsem uváděl v Rožnově koncert v kostele a ta báseň se mi zalíbila. Přestože jsem měl na soutěž jinou básničku, šel jsem tam s touto a s ní jsem se dostal až sem.

Takže u tebe byla volba textu úplně jednoznačná?

Ano. Jsem poprvé na národní přehlídce. Byl to můj velký cíl.

Viš, čím tě text zaujal?

Konečnou pointou, kdy se vlastně dozvíme, že ti tři králové jsou tři kluci a neví vlastně, proč takhle chodí a prásknou na sebe, že se jmenujou Josef, Pepa... a ne Baltazar a takhle.

Máš potřebu něco dodat?

Jen, že je tu příjemná atmosféra. Ty holky z dílen jsou výborný a našel jsem spoustu nových kamarádů a kamarádek.

MILÝ RADÚZI, PŘEJEME TI KRÁSNÉ NAROZENINY, AŽ JE OSLAVÍŠ PODLE SVÝCH PŘÁNÍ!

Otoman a Bulánek

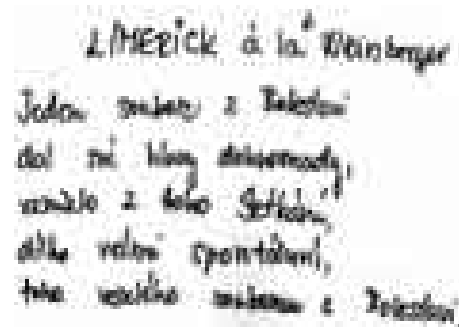
Hned z kuchyně jsem si vyžádala vstup do vědního salónku, aby se ukázalo, zda skutečně vědí, co že to ten limerick vlastně je. A oni věděli, že:

LIMERICK je

- * básnička na pět řádků, která končí a začíná stejně
- * spíš nonsense – nesmysl takovej
- * taková spíš hrátka
- * AABBA-to je, jak se střídají verše
- * člověk se na tom vyblbne, vymysleli jsme jich spoustu včera

Myslím, že se s těmito kratičkými textíky ještě setkáme, protože barevné redakční schránky čekají právě na podobné laskominy. A to nemusíte být z Mladé Boleslavi, abyste do nich mohli své příspěvky házet, tak toho určitě využijte!

Soubor Kvinteto z Mladé Boleslavi nás s Otomanem pozval nejen do svého pelíšku, ale také do své kuchyně. Napsali nám téměř za chvíli básnický útvar zvaný LIMERICK. A jestli umí dobře vařit? Už se to nese, tak ochutnejte!

Z NAŠICH PELÍŠKŮ

Viděli jsme dnes několik představení, ale na tohle jsme se prostě museli souboru Děláme na tom z Nového Města na Moravě zeptat.

Proč experiment?

Protože si s tou poezií hrajeme, pořád experimentujeme. A je to experimentální poezie.

Co vás na tom bavilo nebo baví nejvíc?

Všechno. My bysme to, co nás nebaví nedělali.

Dělali jste na tom sami, nebo s vedením?

Kombinovaně.

Jak jste dlouho spolu? Jak jste se vůbec dali dohromady?

No- my jsme takhle letos poprvé.

Takže jste sóloví recitátoři a občas jste v souboru?

Ne, my to máme vždycky v souboru, ale pokaždý v jiný sestavě, protože ty starší odchází o jiných souborů.

Je v Novém Městě na Moravě ještě někdo, kdo dělá něco podobného jako vy?

Myslíme, že tam nic takového není.

A váží si vás ve městě?

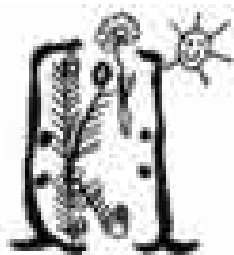
No – snad jo!

To by měli, když jste tam jediný. A co o vás ještě máme vědět?

Naše paní učitelky nám říkají „obludy“.

A cítíte se tak?

Ne, my jsme nejkrásnější na světě! Já teda ne... A taky nejkromnější!!!

DOhRáLi JsMe

ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

*

AŽ NA 13 (+1) VÝJIMKU JSME NORMÁLNÍ.
(Je nás 13 a Hanka).

Nejhodnější je Radka a má nejkrásnější úsměv.

Nejslavnější člen souboru je MARTIN.

Dva ilegální členové z Ukrajiny – ne, z Ruska (kde žil ten váš Puškin?) jsou ZUZKA a DITA.

/ Dívej, jak jsou si podezřele podobné/

Nejuřvanější, nejukecanější a nejdrejší je EVA.

Nejstarší a poměrně hodně chytrá je MÍŠA, která je inteligentní, ale nepřemýšlí!

VŠICHNI JSME UKECANÝ!

Oni jsou opravdu hrozný, ale já je mám ráda.

MÁME HERCE S RŮŽOVOU

HLAVOU!!!

On byl na blond, protože se místo dramatičku věnuje ještě sportu a

protože se s hokejbalovým týmem dostali do baráže, tak šli všichni na blond, ALE paní učitelce se to nelíbilo, tak šel nahnědo, A TAKHLE TO DOPADLO! Adam je za prvé žák a za druhé korepetitor (to je něco sprostého?). Má nejdelší fousy, ale na představení se o h o l i l!

JESTLI CHTĚJ LIDI V TRUTNOVĚ, V ČESKÝ REPUBLICĚ A V EVROPĚ.. A V DUBLINU (to jsem zapomněl) POZNAT TUHLE BANDU, TAK AŽ SE PŘIJDOU DNES PODÍVAT! A KDYŽ TO NESTIHNOU V 9, TAK VE 2!

Pan Pokorný vyráběl všechny zbraně, cvičil nás v šermu a říká o nás, že jsme vážně strašná banda, ale že se máme strašně rádi a nemůžeme bez sebe být.Od té doby, co ho máme , máme strašně trhlého kulisáka.

KDYŽ JSME NA SEBE NAŠTVANÝ, HRAJE NÁM TO LÍP /někdy/.

JSME Z LDO ZUŠ MOST

NA PARKETĚ

„Měli to dobře připravený. Vůbec jsme nečekali, že to tady takhle rozjedeme! Nikdo tady nesedí, nikdo se nestydí.“

Tak asi takhle popsala Simona (recitátorka ze IV. kategorie) včerejší společenský večer pro recitátory. Měla pravdu. Tělocvična prostě žila, parket byl plný a parkety na podlaze rozžhavené do běla. A z Opavy do Prahy jeli rychlíkem, který nikde nestaví, snad úplně všichni! Jel bez nafty, uhlí nebo elektřiny, a přesto to v něm jiskřilo, až přecházel zrak.

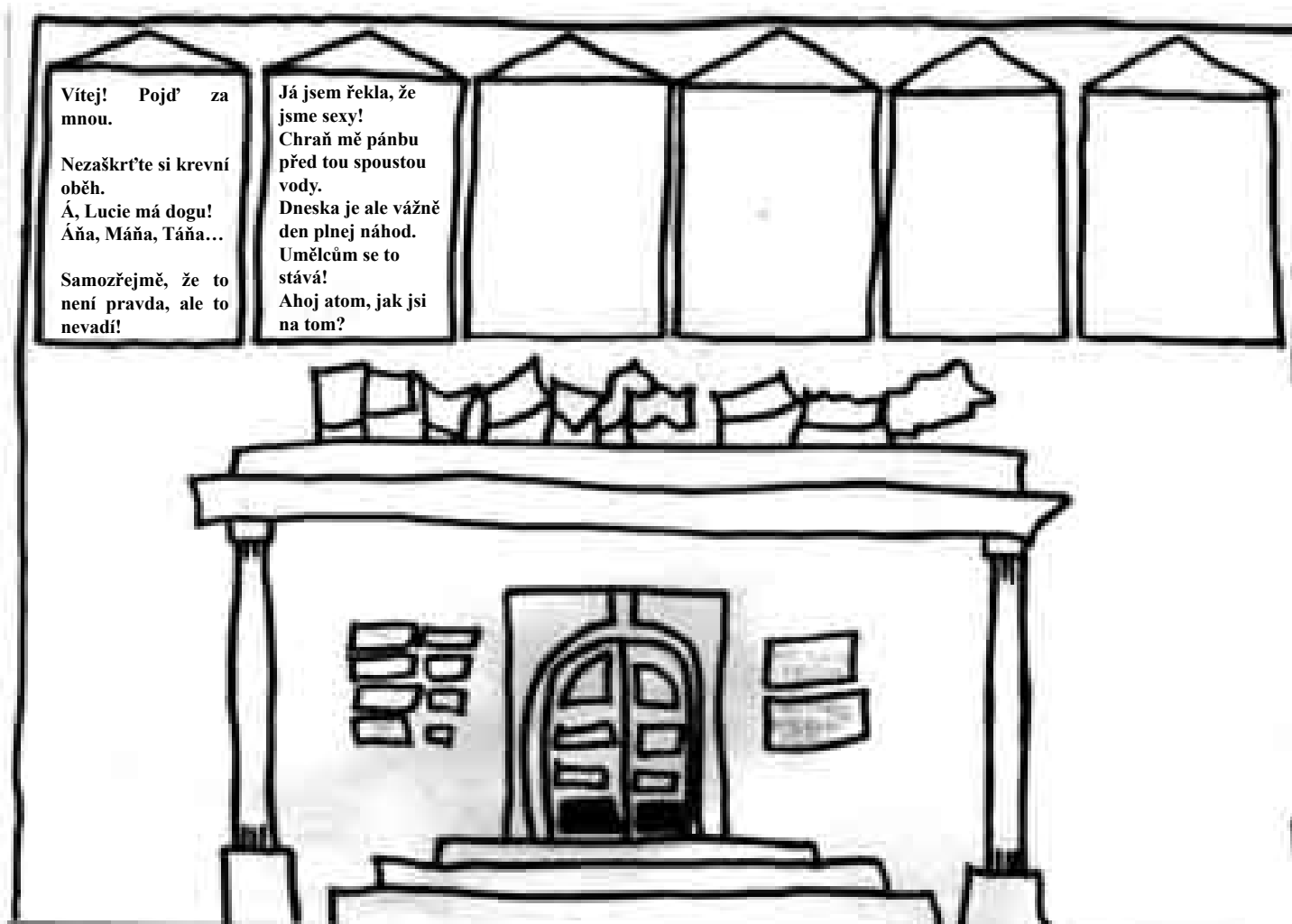
Soutěž tanečních párů o Fidorku (kterou, jak se nakonec ukázalo, někdo „sprostě sežral“) se rovnala dovedností soutěžících minimálně mistrovství Evropy! Ať už to byla samba, pravý americký twist nebo valčík, vše ve volném stylu, samozřejmě, všechno bylo kořeněno tím nejkvalitnějším a drahým kořením. Pro příklad jmenujme: Smích léčivý, Nadšení vzácné, Pohyb obrovský, Možnost bezmezná atd. Celý nádherně vypadající pokrm byl jemně podlit trochou nejkvalitnějšího potu. A tak se není co divit, že zůstal málokdo , kdo neodhodil zábrany a nezatančil si ze všech sil. Vždyť i já jsem měla co dělat, abych neodhodila notes a nevrhla se na parket za vámi. Díky za krásný zážitek.

Bulánek.

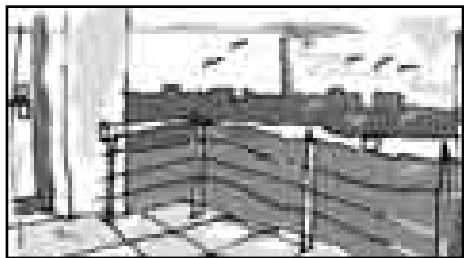

TAK I TOHLE BYL RECITAČNÍ SOUBOR GYMNÁZIA KROMĚŘÍŽ ALIAS MLETPANTEM

NÁŠ DŮM - NÁŠ HRAD

[- Z TERASY -]

Den ve znamení nonsensu

Asi to není jen souhra náhod, že čtyři ze sedmi recitačních vystoupení, která jsou na programu letošní Dětské scény, mají jako textové východisko nonsens. Obliba nonsensu je u nás v posledních letech zřejmá. K několika autorům, kteří se mu věnují (nebo věnovali) už od 60. let (E. Frynta, J. Hanzlík, P. Šrut...), se v posledním desetiletí přidaly další zajímavé osobnosti (např. J. Weinberger, J. Dědeček, abych připomněl aspoň ty, s jejichž texty se setkáme letos v Trutnově). V době, kdy se slova proměňují ve shluky nic neznamenajících hlásek (nebo písmen), které se na nás valí ze všech stran, nám nonsens umožňuje pronikat pod povrch jazyka a hledat nové nebo dávno zasuté významy a nebo je aspoň oprášovat.

Tři z pořadů, které pracují s nonsensem, jsme zhlédli v úvodním, sobotním bloku Dětské scény. První – Setkání - byl sestaven z veršů Jiřího Weinbergera, další – Mletpantem - z tvorby rakouského moderního klasika Ernsta Jandla a třetí – pod lapidárním názvem Experiment - ze souboru české experimentální poezie 50. a 60. let Vrh kostek.

Ze Setkání bylo vcelku zřejmé, že tento typ textů může dětem nabídnout vděčnou příležitost především k potěšení ze hry a ve svém důsledku tedy i ke kultivování citu pro jazyk, pro vnímání různých stylistických rovin a podtextů. Poslední dvě jmenované inscenace, Mletpantem a Experiment, však naznačily, že nonsens nemusí mít podobu pouze nezávazné hry s jazykem a jeho prvky (i když jazyková hra je nepochybně nejvýznamnějším principem nonsensu), ale že v sobě může nést i jisté hlubší poselství. Nonsens může být ve svém důsledku i výrazem skepse k možnostem jazyka, může být projevem pochybnosti, zda jazyk je pro nás vždy prostředkem dorozumění. Tady někde je možné podle mého vytušit téma aktuální pro oba soubory, které se věkově přibližují hranici středního věku, recitačního souboru Gymnázia Kroměříž a souboru Děláme na tom LDO ZUŠ Jana Štursy z Nového Města na Moravě. Obě party se dobývaly do spleti experimentálních textů a obě se pokoušely téměř o nemožné – jevištními prostředky odhalit významy, které lze z těchto textů vydolovat. Z obou vystoupení jsem četl odhodlání *všech* tvůrců dostat se pod povrch textů. Kroměřížští působili včera v tomto směru přesvědčivěji, u Novoměstských se včera původní zaujetí, kterého jsem byl svědkem na krajské přehlídce v Třebíči, bohužel z větší části kamsi vytratilo. Stalo se to, co se občas stává – vytratily se konkrétní představy, o něž soubor opíral svůj výklad veršů, vyprchala původně naléhavá potřeba sdílet s diváky teď a tady, co v textech členové souboru objevili, a tak někde zbylo jen více či méně zajímavé

aranžmá.

Včerejší inscenace nonsensových a experimentálních textů byly dobrou příležitostí uvědomit si cosi, s čím se vedoucí recitačních souborů často potýkají. Upozornily na to, že i zdánlivě jednoduchá „skládačka“ jednotlivých textů, které si vybereme, musí být sestavena podle jasného, dešifrovatelného klíče a tvar, který z nich budujeme, musí mít promyšlenou kompozici. Jinými slovy řečeno, vedoucí (zpravidla sestavovatel pásma a režisér v jedné osobě) si musí ujasnit, *proč* vybírá ty či ony texty, *proč* je řadí tak či onak, *proč* má ten či onen text (nebo jeho část) v jeho pořadu výsadní anebo zas podružné postavení, *proč* jsou texty vedle sebe kladeny např. kontrastně nebo *proč* jejich řazení vytváří gradaci, *proč* je ten či onen text na začátku (protože je to text, který nastavuje divákovi pozornost určitým směrem, podílí se na vytváření kódu vnímání celé inscenace) a *proč* je ten či onen text umístěn právě na konci (protože se v něm završuje téma nebo tvoří pointu, zkrátka je ve významově exponované pozici). Ostatně i u pásma sestaveného z „tradičních“ básniček – ať epických, nebo lyrických, které jsou samy od sebe většinou „čitelnými“ tvary, - musí režisér myslet na předěly mezi jednotlivými čísly. U tak svérázného materiálu, jakým je experimentální poezie, je to však holá nezbytnost. Čtenář knihy si může s texty sám hrát, jak je mu líbo, vracet se k nim, „luštit“ je podruhé, potřetí, podesáté. Divák, na něhož se takové texty valí z jeviště jeden za druhým, a neví, proč jdou za sebou právě takto, a ne jinak, tuto možnost vrátit se nemá, a tak se brzo začne ztrácet a začne mu upadat pozornost.

Ivona Čermáková a členky jejího souboru si tohoto nebezpečí byly dobře vědomy, a tak jednotlivá čísla svého pásma oddělovaly pohybově a výrazově variováním slovem „ex-per-i-ment“. Tenhle princip se však ve včerejším představení rychle opotřeboval a stal se spíš mechanickým dělitkem, které gradaci příliš nepomáhalo.

Kroměřížský soubor nás nalákal úvodním efektním Bestiárem, pojednaným jako stereofonní skladba zaznívajících ze všech koutů sálu, a několika dalšími čísly a tím vzbudil velké očekávání, že Mletpantem bude rafinovaně prokomponovaná montáž útržků básní E. Jandla nebo i jen motivů vypůjčených z jeho díla. Za nějakou dobu však divák zjistil, že jde ve skutečnosti jen o sled jednotlivých čísel, aniž pochopí (mluvím samozřejmě za sebe), proč si soubor vybral právě tyto texty, proč je zřetězil právě takto a jaké jsou mezi jednotlivými čísly vazby. Situaci v této inscenaci komplikuje také vracející se Letní píseň, která ztrácí původní Jandlovu hořkou ironii vinou nepatřičně, obecně „líbezných“ melodie.

Sobotní program, sestavený výhradně z recitačních vystoupení, byl zajímavý i tím, že hned na začátku přehledky rozprostřel před diváky škálu různých možných přístupů k inscenaci přednesu. Na jedné straně jsme viděli řešení, které stojí oběma nohama na půdě recitace. Důraz je tu na interpretaci textu, který zůstává v podobě, v jaké ho autor napsal, a všechny zvolené prostředky – hlasové (intonace, tempo, barva hlasu...) i neverbální (jako např. pohyb, ale i rekvizity nebo kostýmy) – tvoří k textům paralely, doplňují je a v ideálním případě je obohacují nebo s nimi vedou dialog. Navíc pomáhají tomu, aby se recitátorům text „dobře říkal“, pomáhají jeho přesvědčivější a živější interpretaci. Tohle byl v zásadě případ mladoboleslavského

souboru. Libuše Hanibalová respektovala znění Weinbergerových básniček a písniček (dokonce do té míry, že ku prospěchu věci využila i původních melodií Weinbergerova „dvorního“ muzikanta Michala Vícha), nic na nich neměnila a všim, co si kolem nich a nad nimi děvčata ze souboru spolu s vedoucí vymyslela, se snažila podtrhnout vtip a pointu textů. Jinou věcí ovšem je, že tahle snaha byla někdy tak úporná, že původní jiskřivost básniček někde „zalehla“ a přidusila. Vedle akcí, které byly založeny na metafoře, jež texty povyšovaly nebo k nim vytvářely obohacující paralely (např. začátek básničky Jeden letní den, kdy si děvčata hrají s vytahováním nekonečně dlouhých šátků z papírové trubky, nebo jednoduché aranžmá písničky Žije dítě zakřiknuté), připomínám „realisticky“ pojednanou básničku Plavu si nebo pointu básničky o vlačovkách a kolíčcích, kterou popisná ilustrace („doslovné“ odhození kolíčků) prakticky zlikvidovala.

Oba skorostředoškolské soubory – kroměřížský a novoměstský – nabídl jinou možnost jak přistupovat k přednesové inscenaci. Zvolené texty tady už nemají výsadní postavení, často jsou i měněny a stávají se tu vlastně jen zámkou k jevištní akci. Text je tu tedy jen jedním z mnoha inscenačních prostředků. Zatímco v prvním případě (Setkání) se inscenátoři snaží sloužit textu, v těchto dvou případech (Mletpantem a Experiment) je text, stejně jako další zvolené prostředky, podřízen tématům, která si členové souboru z textů „vytáhli“ a o která se chtěli s diváky podělit. Už byla řeč o tom, že ne vždy se to podařilo, ale snaha po sdělení tu podle mého čitelná byla, i když někde zůstala včera jen v náznacích. Dalším důvodem rozpaků v takto koncipovaném tvaru může být ovšem i to, že se dostáváme do takové blízkosti divadla, že jako diváci automaticky očekáváme to, co k divadlu patří – situace, postavy, případně i s konflikt.

Potíž u tohoto typu pořadů, tedy u montáží, kde básníkův text ztrácí své výsadní postavení, nastane ve chvíli, kdy tu není téma, které by přednášeče zajímalo a o které by se chtěli podělit, kdy tedy text, gesta a pohyby na jevišti jsou jen předváděny, ale divák neví proč. Iva Doudová z Českého Těšína připravila pro svůj soubor sedmi- až osmiletých dětí kuriózní montáž pod názvem Brzy jazyk nazývají jistě v dobré víře, že se na ní její svěřenci naučí některým důležitým dovednostem (např. orientaci v prostoru, správné artikulaci apod.). Jenomže jim připravila stěžejní zvládnutelný úkol. Scénář pořadu Brzy jazyk nazývají je nepřehlednou změť slov, vět, někdy i veršů či jejich útržků, které mají společně jen to, že je vedoucí vybrala z metodické příručky (z Receptáře dramatické výchovy M. Dismana). Tedy z knihy, v níž se tématu nedopátráme, protože tam jsou texty otištěny ze zcela jiných důvodů než v básnické sbírce. Dovedu si představit, že se s jednotlivými slovy či větami děti setkaly při hlasových rozcívkách, ale nepochopil jsem, co jejich přenesením na jeviště mohou sdělit. - A přednesu, stejně jako divadlu má smysl se s dětmi věnovat mimochodem právě proto, že dovednosti, které se v průběhu práce naučí, mohou uplatnit a učinit je prostředkem *sdělení*, nejen se s nimi předvést. Výsledkem inscenace Brzy jazyk nazývají je tedy pro mě nakonec bohužel jen soubor sestav různých aranžmá, které děti více či méně přesně naplňují, ale jejich celkový smysl jim i divákům uniká.

Jaroslav Provazník

[- SPIŽÍRNA -]

Zdeňka Bezděková: Říkali mi Leni Práce, Praha 1983

Dnes dopoledne se na mne paní učitelka zase zlobila. Psaly jsme do svátečních sešitů slohovou úlohu Naše rodina. Nanečisto už jsem to měla vypracované dávno, jen jsem to teď krasopisně opisovala. Paní učitelce jsem to také předtím četla, takže věděla, že to piši takhle:

Pocházím z městečka Herrstadt v západním Německu. Babička říká, že už tu bydlíme dávno, že již její pradědeček tady žil, jenomže bydlil v domě na náměstí. Jsme tedy starousedlá rodina, jak se říká těm, kdo zde přežili už i první válku, která prý nebyla tak hrozná. Pro nás však byla také zlá, protože v ní padl můj dědeček Leopold Freiwald, který byl hodinářem.

Babička Matylda žije s námi, totiž s mou matkou, bratrem Raulem a se mnou, ve starém domě na Lange Wiese, protože nám pěkný dům v ulici U tří lip rozbila puma. Tatínka nemáme. Byl hodný, hrál rád na cello a rád četl básně. Pracoval v lékárně a říkali mu magistr. Odešel do války a již se nevrátil...

Tady jsem na chvíli přestala psát a rozmyslela jsem se koho mám poslechnout. Babička mi totiž poradila, abych sem připsala tuto větu: Válka je nejstrašnější věc na světě, bere matkám syny a z dětí dělá sirotky. Paní učitelce se to však nelíbilo, když jsem jí to četla, a chtěla, abych napsala: Jsem hrdá na to, že můj tatínek byl německý hrdina. Já však nato vůbec hrdá nejsem, já bych tisíckrát raději přála tatínkovi, aby byl živ a mohl si číst z těch krásných knih se zlatými ořizkami, které babička denně urovnává a oprašuje na poličce. To však bych přála každému muži, který se nevrátil, nejen našemu tatínkovi.

Já si nemohu pomoci, ale já - už jsem na tatínka asi zapomněla. Zdá se mi, jako bych ho byla viděla jen jednou. Stál ve dveřích pokoje ve vysokých botách a povídal: „Tak tohle je naše Leni?“

Potom zase odešel a boty zněly na schodech: klap-klap-klap-klap. To už musí být tuze dávno. A potom jednou maminka pověsila nad stůl tatínkův obrázek a do růžku zastrčila nějaké zelené listy pod černý flór a řekla: „Tatínek padl.“

Můj bratr Raul - teď už je mu čtrnáct pryč, vyskočil od stolu a zdvihl ruku šikmo před sebe a měl docela rovné prsty a ruka mu nepadala dolů. Moc jsem se tenkrát divila, že to vydržel tak dlouho stát.

Maminka řekla: „Podívej se, Leni, Raul uctívá otcovu památku zdviženou pravici! To je árijský pozdrav. Ty jsi ještě maličká a nevíš, že je to nejvyšší čest člověka, je-li árijské krve, a je-li nadto Němcem. Nic není kromě Německa! Postav se vedle Raula!“ Tak jsem se postavila, ale ruce jsem měla dole.

Babička se začala třást a potom si musela sednout do křesla a hrozně naříkala. Pořád volala: „Ty můj synáčku!“ Potom chtěla pohladit Raula, ale on se jí vytrhl a utíkal pryč. Mne babička hladit nechtěla, ale bylo mi jí líto, jak tam v křesle plakala, proto jsem si k ní sedla na zem a dala jí hlavu na koleno a ona potom přestala volat tatínka a začala mne hladit a říkala: „Ty má holubičko!“

Tenkrát jsem vůbec neplakala, ani mi nebylo do pláče, ale dnes při té úloze ano; vzpomněla jsem si na babiččin nářek a začala jsem místo věty Jsem hrdá... psát Válka je nejstrašnější věc...

Paní učitelka se na mne zadívala přes brýle a zeptala se zlostně: „Co nepíšeš?“

Neodpovídala jsem a setřela jsem si slzy.

„Ty brečíš?“ zlobila se paní učitelka a sepjala ruce na břiše, jak to dělá vždycky, když hubuje. „Ty brečíš?“ řekla ještě jednou.

Přistoupila k mé lavici a podívala se mi do pera; spatřila rozepsanou větu: Válka je nejstrašnější věc - a já jsem věděla, že bude zle.

Paní učitelka si opřela ruce o boky a teprve spustila: „Divky,“ povídala, „německé dívky, podívejte se na Leni Freiwald!“ A ještě moc se zlobila, že pláču, že tatínek byl velký hrdina. Musely jsme pak sborově přednášet báseň Hrdinům.

Anne Lore zvedla ruku jako náš Raul a paní učitelka řekla: „Nic nevidím, Anne Lore, připaž!“ Věděla moc dobře, že Anne Lore zdraví tím árijským pozdravem, ale nechtěla to vidět - ono se to teď nesmí.

A psaly jsme dál.

Tu větu o válce jsem tedy přeškrtnla a připsala jsem: ... a již se nevrátil, protože byl velký hrdina.

Potom jsem neměla chuť toho příliš mnoho psát. Dokončila jsem rychle:

Matka se jmenuje Rosa a chodí teď do kursu pro poštovní úřednice. Bratr Raul chodí do gymnázia a doma hodně zlobí. Já jsem žákyně čtvrté třídy dívčí školy a říkají mi Leni.

Zazvonilo a odevzdávaly jsme sešity.

Babička čte teď knihu, na jejímž hřbetu jsou zlatem napsána slova: J. W. Goethe. Už vím, že to byl velký německý muž. Jednou jsem knihu otevřela a byla tam pěkná básnička:

Tak sám jdu lesem, pro sebe jen,

a nehledat nic - to je můj sen.

Tu v stínu vidím fialky květ

jak hvězdu jiskřit a smát se v svět.

Včera zapomněla babička dát knihu do knihovničky a nechala jí ležet na prádelníku. Chtěla jsem jí uklidit a strkám ji do knihovny. Nejde to, něco vzadu překáží! Pořád ji tam strkám, ale překáží to moc, a já se shýbám a chci to vytáhnout a zavolat na babičku, ale najednou se mi zdá, že mám mlčet a že je lépe babičku nevolat a podívat se sama.

Už to vytahuji a je to zabalené v ubrousku. Hledme, je to tuze těžké a je to - revolver!

Chvilí se na něj koukám a najednou vím, že ho tam schoval strýc Otto, že ho neodevzdal, jak ho odevzdat měl, poněvadž to bylo na velkých žlutých plakátech, že z rozkazu generála Browna se musí tyto věci odevzdat. A on si ho tu schoval, on ho tu má na nepřátele, asi na všechny lidi, protože jeho nikdo nemá rád a nepřátele má všude, jak říká.

Potom je tu v ubrousku ale ještě něco. Nějaká fotografie. Bože, tohle je přece strýc Otto, opírá se o nějaký silný trám a na něm - Ježíši, Ježíši, na něm visí dva mrtví muži, jsou na něm oběšeni a strýc Otto stojí před nimi v esesácké uniformě a usmívá se, má z toho radost. Možná že je tam pověsíl sám, že je zajal ve válce a pověsíl. Potom to budou nepřátele, potom to snad budou Rusové nebo Poláci nebo ti Češi - někdo takový to bude, protože to jsou škůdci naší krve, jak říká strýc Otto a muti a jak jednou řekla paní učitelka Schwarz.

Ale bože, tohle nemohou být tak strašní škůdci naší krve, protože oni mu nemohli nic zlého udělat, když měli vzadu svázané ruce, ale on je oběsil! Viděla jsem jednou, jak maminka zabíjela rybu, ale ryba, to se ví, mamince uškodit nemohla! Byla taková jednoduchá a jen se koukala. Ležela na stole a chňapala po dechu. Ani nic nechtěla, jenom vzduch a vodu, aby mohla dýchat a být živá. Ale maminka na ni šla s palicí. Dobře, ryba je ryba a člověk něco jíst musí. Ať už si tedy bere svou potravu, ale druhému - člověku ublížit? Druhého člověka zničit? Ó já už teď na všechno jinak pohlížím, já už vím, že je strýc Otto velmi zlý člověk, a bojím se ho hrozně! Divám se pořád na ten obrázek. Leží u něho ještě takový kulatý plíšek a na něm je napsáno: *Gott mit uns*. - Je to sponka z vojenského opasku a naši vojáci na ní měli to heslo *Bůh s námi*. - Ale bůh s námi nebyl. -

Třesu se po celém těle a vyjeveně koukám na ty dva mrtvé. Oni také jednou chodili po zemi, dotýkali se jí a neviseli na píd od ní a neklátli se na břevnu - a oni také lapali po dechu a chtěli dýchat a být živí! Snad měli

doma zahrádku a stůl a hrníček s modrými cibulkami a možná že měli i takovou knihu se zlatým nápisem a v ní, a v ní:

Tak sám jdu lesem, pro sebe jen,

a nehledat nic - to je můj sen.

Tu v stínu vidím fialky květ...

Najednou vrzly dveře a já jsem ty věci honem zabalila do ubrousku a zastrčila dozadu a dopředu jsem postavila knihu J. W. Goethe. A najednou se mi zdálo, jak ta krásná kniha je hrozná lež, taková šalba, taková výsměšná věc. Kdo by ji viděl, ten by si myslil: Jací tu žijí slušní lidé! Ale za tou pěknou koženou vazbou a za tou písní o fialce jsou ty hrozná věci.

Tam je schována ta vražda a celá ta zpuslost strýce Otty, který mluví s maminkou o velkých německých ctnostech. Bože, jak jsem nešťastná, jak mne to trápí!

Nastala mi úloha rozdělovat ty lístky podle jmen, a když jich bylo víc na hromádce, vzal je čert a roznášel. Dostala jsem taky pět psaníček, ale pro čerta jich tam bylo přes dvacet. Já jsem - podle babiččiny rady - poslala všem divkám, že se stejně rády mít nebudeme, že tu bude vždycky něco, co není vidět, ale co je v našem srdci a co nás staví jedny sem, a druhé tam. Ale já nestojím pevně ani při Toni. Mám ji nejraději, ale myslím si, že by mne ve všem nepochopila. Neříkám jí, nač si nejraději hraji, ani jí neříkám to hrozné o Lidojedovi, jenom to jsem jí napsala, kdo je to Jarmila. Takhle:

Prátelství je nejvzácnější kvítko. Zalévej je! Leni.

Ale hned, jak jsem to psala, už jsem věděla, že to nebude nic platné, že se stejně rády mít nebudeme, že tu bude vždycky něco, co není vidět, ale co je v našem srdci a co nás staví jedny sem, a druhé tam. Ale já nestojím pevně ani při Toni. Mám ji nejraději, ale myslím si, že by mne ve všem nepochopila. Neříkám jí, nač si nejraději hraji, ani jí neříkám to hrozné o Lidojedovi, jenom to jsem jí napsala, kdo je to Jarmila. Takhle:

Milá Toni! Moje vystřihovací panenka je princezna z Karlsbadu a babička mi o ní vypravovala, že to byla tuze hezká a hodná dcera jedné české paní. Zdraví Tě Tvá Leni.

Viděla jsem, jak si Toni roztrhla psaníčko v poslední lavici a jak se potom na mne podívala, ale neusmála se.

Já jsem potom, když už bylo všechno rozdáno, běžela vedle do třídy, co byla šatna a kde jsme se předtím řadily, a chtěla jsem si v klidu přečíst svá psaníčka. Sedla jsem si v anďelském hávu na první lavici a rozřízla jsem jedno pletací Jehlici, která tam byla ve stolku. Bylo tam krásným písmem napsáno:

Čest a pravda nechť jsou ti

heslem na pozemské pouti!

Aha, pan učitel! Viděla jsem přece, jak mi dával dvacet osm takovýchto psaníček do košíčku. Byla jsem tak šťastná, že na mne nezapomněl! Ale co je ve druhém?

Je květinka jedna něžná,

žaly toho světa nezná,

a když vůkol všechno vadne,

volá: Nezapomeň na mne!

Velká a nestejná písmena milé Toni se kymácela sem a tam po bledě modrém papíru.

Žlutá obálka, na ní je nakreslena zelená větvička a uvnitř krásný panáček s černým psíčkem na provázku. Z psíčkovy huby vychází zvuk: „Hař, hař!“ Je to tuze pěkně nakresleno a v rohu připsáno: *Na památku od Gertrudy*. Bože, kdo by si pomyslel, že mi Gertruda pošle psaníčko? Ještě loni, když tu byla paní učitelka, na mne vyplazovala jazyk a ukazovala si prstem na čelo, jako že jsem pitomá, a letos, letos už je docela jiná. Protože mne pan učitel chválí a protože už jsem měla jenom dvě dvojky a ostatní jedničky. Ó, jak jsem dnes šťastná!

Čtvrté psaníčko je docela prázdné, jenom v rohu je velký otazník. Někdo si udělal legraci. Směji se tomu a tleskám rukama, je mi ze všeho veselo. Na zádech mi poskakují křídla a trhám poslední obálku. Tam je toho víc a tiskacím písmem:

NEJSI ŽÁDNÁ FREIWALD,

JSI CIZÍ HARANT!

A NAŠLI TĚ -

NA NÁDRAŽÍ

[-NA KLEPADLE-]

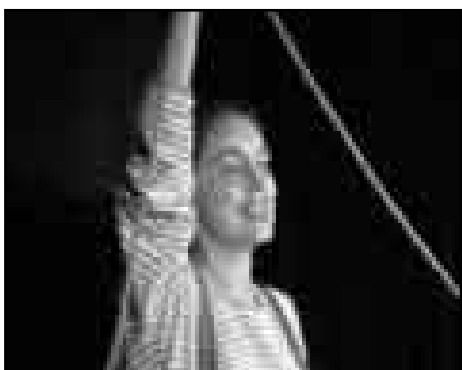
Záznam z dětského diskusního klubu na Nivách

Lektory dětského diskusního klubu na Nivách jsou Miloš Maxa a Tomáš Machek. Na své svěřence už v tělocvičně na Nivách netrpělivě čekali. Nemají jednoduchou pozici. Musí počítat s tím, že se setkají najednou s velkým počtem dětí, které přijdou unavené po odehraných představeních a mají pak ještě reflektovat představení jiných souborů a přijmout hodnocení svého představení někým jiným. A už vůbec se nezmiňují to, že mezi jednotlivými soubory jsou velké věkové rozdíly. Hned úvodní hodinka mě přesvědčila o tom, že diskusní klub dětí je v těch nejlepších rukou. Oba pánové totiž mají to, čemu se říká charisma a přirozená autorita.

Začínalo se zachraňovací honičkou – zachránit zmrzlého mohl jen ten, kdo ho neznal. Ztuhlého rozeřál stisk ruky zachránce a kouzelná formule jeho jména. Pak dvojice vymýšlely dvojverší vztahující se k představení, které se nejvíce líbilo. Každému představení byl přidělen jeden roh tělocvičny. Tomáš s Milošem pak jednotlivá dvojverší četli a děti šly vždy na místo toho představení, k němuž se podle nich dvojverší vztahovalo. Následně Tomáš rozhodil po parketách lístečky s útržky částí textů z představení. Každý si našel papírek, na kterém nesměl být text vlastního díla. K papírku pak našel místo – patřičný roh. Při kontrole se zjistilo, že všichni přiřadili své úryvky ke správnému rohu, tedy ke správnému představení. Ve čtyřech rozích vznikly čtyři nové pracovní skupinky. Každá z nich dostala 5 malých úkolů – napsat si, o čem podle ní bylo vybrané představení, jaké prostředky v něm byly použity, co se na představení nejvíce líbilo, čemu nerozuměly. Posledním úkolem bylo prezentovat ostatním novou experimentální báseň (vznikla složením jednotlivých úryvků k sobě) s přihlédnutím na předchozí čtyři úkoly.

Práci na hodinu přerušila večere.

Děti přišly kupodivu stále ještě svěží, nebo tak alespoň vyhlížely. Ihned při zadávání pravidel první rozehřívací honičky se ukázalo, že by už už chtěly diskutovat. To jim bylo dovoleno, ale až po babě, která měla poměrně složitá pravidla, a proto je nebudeme vysvětlovat. Za zmínku ale

jistě stojí, že šlo o promyšlenou motivaci dětí k tomu, aby si během diskuse neskákaly do řeči a aktivně si naslouchaly.

Děti usedly v kruhu se svými lektory a zástupkyní lektorského sboru Vlastou Gregorovou. Schéma čtyř diskusních částí, které se vztahovaly ke včera odehraným představením, bylo vždy stejné. V úvodu každé části diskuse předvedla skupina pověřená předběžnou reflexí splněné úkoly, která se stala základem jednotlivých diskusních bloků. Ty byly vždy uvedeny již zmíněnou experimentální básní, jejíž text připomněl všem přítomným, o jakém představení se bude hovořit a diskutovat. Do diskuse se mohly zapojovat členové hodnocených souborů až na konci. Převládalo vstřícné, pozitivní a přátelské hodnocení, ačkoliv se hovořilo i o nezdarech a nepochopení ze strany diváků. Diskuse byla velmi zdařile moderovaná a závěrečné shrnutí, coby vzkaz lektorského sboru, bylo dětmi přijímáno otevřeně a s důvěrou. Zúčastnění nejvíce diskutovali o těchto tématech, kladech i záporech včerejších recitačních inscenací:

Setkání, ZUŠ Mladá Boleslav

Od diskutujících zaznělo, že jde o zábavné představení, které herce viditelně baví. Děti ocenily nápaditost, se kterou bylo využito možností rekvizit a předmětů na jevišti. Dále pak vyzdvihly hudební složku celého představení, kostýmy, zvláště pak ponožky. Většina se shodla na tom, že neumí pojmenovat myšlenku, která by představení charakterizovala. To potvrdili i členové hodnoceného souboru, kteří uvedli, že před touto inscenací se zabývali poměrně složitým tématem a v případě tohoto představení si chtěli odpočinout, hrát si a smát se.

**Střelky, Kulturní a společenské středisko
Český Těšín**

Pro toto představení bylo podle diskutujících charakteristické, že v něm byla vidět hezká příprava a sešranost – pro některé již „nacvičenost“. Děti ocenily, že paní režisérka zvládla ukočírovat skupinu, ve které bylo poměrně mnoho chlapců. Z jednotlivých básní zaujaly Drak a Vlak. Hercům stačilo vlastní tělo, a to bylo fajn, holky se snažily kluky zmoralizovat, všichni mluvili nahlas, bylo jim rozumět atd.

**Experiment, ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na
Moravě**

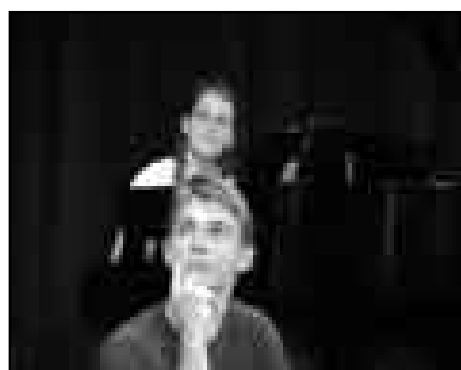
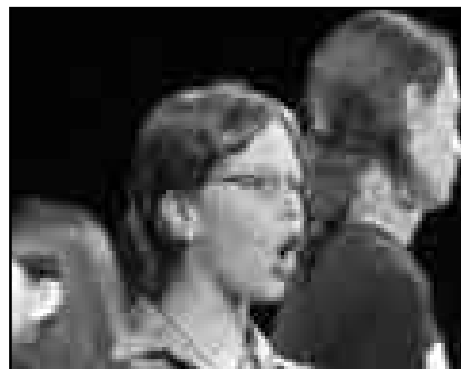
Již v začátku hodnocení zazněla věta, že jsme viděli hodně experimentální poezii. První polovina se dětem líbila, ale druhá se jim zdála již poměrně dlouhá, bez gradace a nových podnětů pro diváka. Někteří hovořili o tom, že mnohé jim došlo až když viděli představení podruhé, mnohé však zůstalo divákovi skryto. Diskutující ocenily práci s rytmem a zvukomalbou.

Mletpantem, Gymnázium Kroměříž

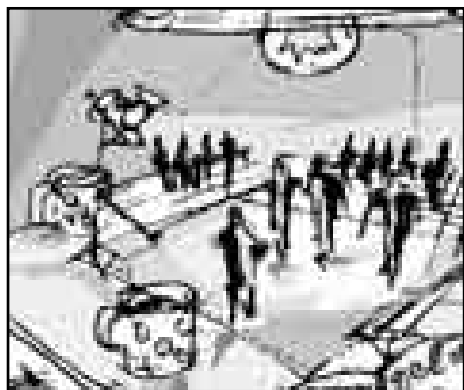
Komentář začal tím, že jde o zajímavě pojaté recitační pásmo na principu „vstát a sednout“. Děti měly ale spíše pocit, že šlo o propojené sólové výstupy, které měly moc zajímavý a působivý začátek. Nejvíce se jim líbily části Dirigent a Letní píseň a účinkující zaujali především svou radostí ze hry a jednotlivými nápady. Hodně se diskutovalo o hlavní myšlence celého představení, kterou přítomní většinou „nepřečetli“.

Zapsali kotelník Zdeněk a žehlička Iva

[-VE VÝTAHU-]

[- DOMOVNÍ NÁSTĚNKA -]

NEDĚLE 15. 6.

9.00 - 11.40

2. blok vystoupení souborů – pro veřejnost

9.00 - 12.00

vystoupení recitátorů IV. kat.

14.00 - 16.40

2. blok vystoupení souborů **Šípková Růženka** (LDO ZUŠ Most)

Ríkali mi Leni (Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště)

Ať si bylo, jak si bylo (Děti ze ZŠ Třebotov)

17.00 - 18.00

dětský diskusní klub

17.30 - 18.00

diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů

19.45 - 21.00

dětský diskusní klub Nivy

veřejná diskuse o inscenacích 2. bloku

21.15 - 22.00

večerní představení

Táta, máma a já (Divadlo Bořivoj Praha)

[- VE VÝTAHU -]

[- VYLETĚLO KOMÍNEM -]

Omluva patří Lence Kantorové, která je ve skutečnosti z Horky nad Moravou a ne z Horek, jak bylo mylně uvedeno v čísle 0.

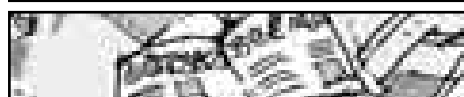
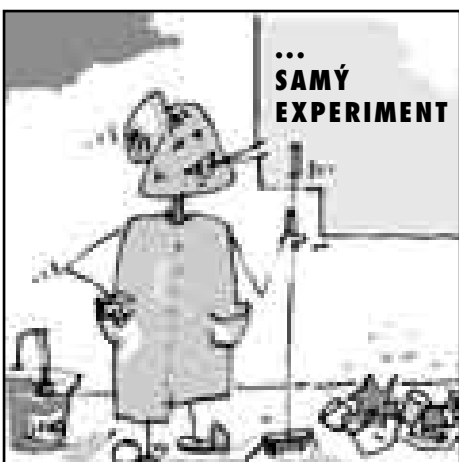
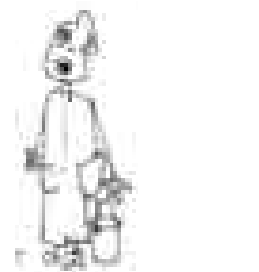
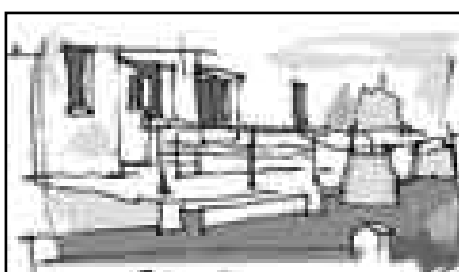
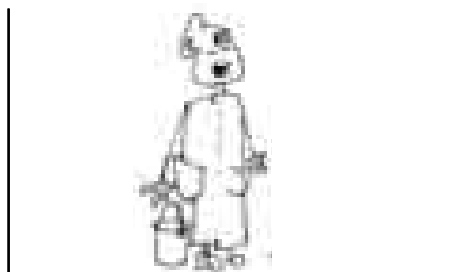
žehlička Iva

Omlouváme se Aleši Povolnému, že jeho včerejší fotografii snědli hladoví šotci.

žehlička Iva

[- PAVLAČ -]

Deník Dětské scény - Trutnov 2003. Číslo 2.

Redakce: Iva Dvořáková, Zdeněk Dlabola, Petra Rychecská, Martina Tothová, Pavel Kocych. Foto: Zdeněk Fibír. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 15.6.2003 v 0.31. Vychází - 15.6.2003 ve 11.00. Náklad - 320 ks.